

ONZE
VOGELS

52^E JAARGANG N^O 3, MAART 1991

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS

DA

V

ONZE

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE BO

BONDSBUREAU

Aletta Jacobsstraat 4, Postbus 74,
4600 AB Bergen op Zoom
bank AMRO rek.nr.:46.89.59.262.
gironummer 1148324, telefoon 01640-3 50 07.
Geopend 08.00 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 17.00 uur.
's Zaterdags gesloten.

ERELEDEN

A.L. van Liempd (erevoorz.), W. Beckman,
A. Dommerholt, J. Forsten, J.J. Krol,
W.C. Oonk en Jos van de Walle

DAGELIJKS BESTUUR

Voorzitter: W.J. Mulder, Verwerstraat 39,
7415 RZ Deventer, telefoon (05700) 2 38 48.
Secretaris: H. de Geus, Amersfoortsestraat 71,
3772 CH Barneveld, telefoon (03420) 1 61 60.
Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44,
4621 AT Bergen op Zoom, telefoon (01640) 3 46 63.
2e Voorzitter: D.J. van der Molen, Gentiaan 5,
7721 HA Dalfsen, telefoon (05293) 12 57.
Commissaris: M.N.Th. Brouwer, Wouwseweg 5a,
4661 VM Halsteren, telefoon (01641) 33 26.

DISTRICTSVOORZITTERS (leden bondsbestuur)

District Groningen: J.W.B. Robbe, A-Kade 19,
9581 AH Musselkanaal, telefoon (05994) 1 63 41.
District Friesland: H. Suichies, Ruusbroeckstraat 28,
8913 HN Leeuwarden, telefoon (058) 15 16 92.
District Drenthe: J.H. Heijnen, W. Grolstraat 126,
7826 EL Barger Oosterveld, telefoon (05910) 2 54 20.
District Overijssel: A.M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41,
7481 GG Haaksbergen, telefoon (05427) 1 30 06.
District Gelderland: P. Vierhuis, Veldkersmeene 22,
3844 RB Harderwijk, telefoon (03410) 1 60 68.
District Utrecht: C. van Lunteren, Vlassoord 13,
3991 XC Houten, telefoon (03403) 7 26 08.
District Noord-Holland: G.F. Huner,
Bickerstraat 60, 1701 EG Heerhugowaard,
telefoon (02207) 4 48 43.
District Zuid-Holland: wnd. A.J. Domburg
Opperstok 16, 2959 ED Straefferk
telefoon (01842) 2080.
District Zeeland: T.J. Udo, Slotstr. 5, 4421 EL Kapelle,
telefoon (01102) 4 15 22.
District West Noord-Brabant: C.H.M. v.d. Linden,
Maststraat 15, 4631 EP Hoogerheide,
telefoon (01646) 1 49 78.
District Oost Noord-Brabant: A.H. Meesterburrie,
Beatrixlaan 94, 5707 LX Helmond,
telefoon (04920) 2 56 09.
District Limburg: H.J. Stienen,
Molenstr. 18, 5988 EP Helden,
telefoon (04760) 7 64 09.

SECRETARIATEN TECHNISCHE COMMISSIES

Kleur-, vorm- en postuurkanaries:
H.K. v.d. Wal, Mozartstraat 4, 8916 HC Leeuwarden,
telefoon (058) 13 46 55
Tropen, parkieten etc.:
P.J.F. Klören, Meidoornweg 10, 3768 CN Soest,
telefoon (02155) 1 53 01.
Zengkanaries:
J.Aelbrecht, Eufraat 3, 1186 JJ Amstelveen,
telefoon (020) 45 55 12

LIDMAATSCHAP

Zij die in **Nederland** woonachtig zijn en lid wensen te worden van de NBvV, wende zich tot de secretaris van een in de plaats van inwoning gevestigde afdeling. Naam en adres worden gaarne door het bondsbureau verstrekt.

Zij die in het **buitenland** woonachtig zijn, kunnen verspreid lid worden door overmaking van het hieronder genoemde bedrag.

België: Bfr. 650,-, bij vooruitbetaling op onze postrekening nr. 000-0156074-01, bij het bestuur der postcheck te Brussel 1.

Overige landen: Hfl. 53,50 bij vooruitbetaling per internationale postwissel aan het bondsbureau NBvV **geen cheques!** Indien men het maandblad per luchtpost wil ontvangen, wordt een extra tarief volgens PTT-kosten berekend.

Alle tarieven gelden per kalenderjaar.

SPECIAALCLUBS

Het lidmaatschap van de speciaalclubs is voorbehouden aan hen die reeds lid van de NBvV zijn. Voor verdere inlichtingen c.q. opgave lidmaatschap, wendt men zich uitsluitend tot onderstaande secretariaten.

Europese vogels en hun hybriden

J. Broere, Jongbloedln. 31,
3769 BP Soesterberg, telefoon (03463) 5 19 76.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Gras- en Grote parkieten

A.J.M. v.d. Linden, Brugstr. 72,
4131 AZ Vianen, telefoon (03473) 7 61 73.
Entree f 5,-.

Insecten- en vruchtenetende vogels

W.G. Caris, Frankrijkstraat 95,
5622 AE Eindhoven, telefoon (040) 44 38 74.
Contributie f 30,- per jaar, entree f 5,-.

Japanse meeuwen

L. van Santen-Bergmaier, Mandenmakerslaan 31,
3454 DB De Meern, telefoon (03406) 6 37 11.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Vorm- en Postuurkanaries

G.J.S. Nijhuis, Wilderinkstr. 31,
7555 DS Hengelo, telefoon (074) 91 17 03.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Zebravinken

D.J. Etzinga, Hunzedal 73,
9531 GD Borger, telefoon (05998) 3 50 65.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

ABONNEMENTEN

Losse abonnementen op het maandblad f 33,50 per kalenderjaar. Overmaking bij vooruitbetaling op giro 1148324 t.n.v. NBvV en onder vermelding abonnement OV. Reeds verschenen nummers van een jaargang worden nagezonden en vervolgens elke maand tot en met december.

VOGELS

ISSN 0030-3224

N VOGELLIEFHEBBERS (OPLAGE 49.000)

REDACTIE

C.E. van Berkel
Chr. Walraven
Redactieadres: Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publikatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeelten daarvan is verboden.

ADVERTENTIES

Voor advertenties – ook die van leden en abonnees – met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere inlichtingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de NBvV. Kleine annonces, voor afdelingen, leden en abonnees op 'Onze Vogels', van zuivere particuliere aard zie onder 'Vraag en Aanbod'.

VRAGEN OVER?

WATERSLAGERS aan: H. Warmerdam, V.d. Duijn van Maasdamlaan 45, 2181 XB Hillegom.
HARZERS aan: M.A. Paans, Leeuwerik 78, 5165 KZ Waspik.
KLEURKANARIES aan: F.H. Verschuur, Alb. Grootfn. 17, 1412 EL Naarden.
VORM- EN POSTUURKANARIES aan: P.L. Huizinga, Marathonstr. 32, 7541 BM Enschede.
EUROPESE VOGELS (WILDZANG) EN HUN BASTAARDEN, GROTE PARKIETEN EN AGAPORNIDEN aan: D.A. Duivis, St. Josephstraat 46, 4847 SG Teteringen.
ZEBRAVINKEN, JAPANSE MEEUWEN EN HUN BASTAARDEN aan: C. van Elven, Van N. van Eemnesin. 7, 8384 EA Wilhelminaoord.
TROPISCHE VOGELS EN HUN BASTAARDEN aan: M. Schuurhuis, Drecht 23, 8032 CH Zwolle.
VRUCHTEN- EN INSECTENETERS aan: G.M. Essenberg, Van Beethovenln. 213, 3144 AE Maassluis.
GRASPARKIETEN aan: S. Harkema, Prov. weg 29a, 9677 PA Helligerlee.

Postzegels voor antwoord bijsluiten.

Geen retourporti, dan ook geen antwoord!
Deze regel geldt ook voor vragen aan auteurs etc.

De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is ingeschreven in het verenigingsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Breda, onder nummer V-280824.

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd op 22 april 1991

IN DIT NUMMER

	pag.
Kakariki's	100
Over kleurkanaries	103
Diadeem of witkraag kuifimalie	104
Groenlingen	106
De binsenastrilde	108
Het houden en kweken van Baardsijsjes	112
De Chinese Dwergkwartel, waar zijn wij mee bezig?	115
Diergeneeskundige begeleiding van pas aangekochte papegaaien	116
Alpenkraaien	118
Succesvolle kweek met de Chinese Babax	120
Even voorstellen: World Parrot Trust	122
De al of niet schadelijkheid van de Aalscholvers	123
Goudvink	123
De kweek van de ideale grasparkiet	124
50 + 50 = 100 of De secundaire kenmerken van de kleurkanarie slot	126
Over zebraavinken	128
N.B.v.V.-Service	131
Wat lezers schrijven	133
Nuttige weken bij de kanariekweek Deel 3	134
De Malachiet IJsvogel	135
Vollere van de maand	138
Pracht resultaat in Bern	141
N.B.v.V. Boekenservice	142
Bondsmedelingen	143

IN DIT NUMMER ADVERTEREN

	pag.
Keesmaat, Wovo, R. Zagers, Kloeg	102
Holland Diervoeders	110
H. Dijke, F. Thijssen Mill, GEHU, Fauna	114
Vraag en Aanbod	130
Teurlings en Quiko, Van Keulen	131
A. v.d. Kamer, J. Heesakkers	132
K.B.O.F., Boskoopse Vogelmarkt	136
H. Denessen, S. van 't Hart, C&D&D, Floralia, Aves	137
W. Stijger, J. Koopman, Wolro	140
Westfries-Flora, E. Lefering, Ardi Electronics,	142
G. v.d. Feesten, R. van der Veen	142

Foto voorplaat: Roodkop Kakariki

Foto: C. Scholtz/Cruiff

Ontwerp en druk: Steens Schiedam b.v.

Postbus 59, 3100 AB Schiedam – Telefoon (010) 462 29 22

Tekst: Cevab
Foto's: C.Scholtz

KAKA

Van de thans nog in vijf soorten en in totaal elf rassen voorkomende Kakariki's, geslacht *Cyanoramphus*, worden er sedert jaar en dag maar twee soorten door de vogelliefhebbers gehouden en in ruime mate gekweekt. De ene, de roodkop, wat meer dan de geelkop. In beide gevallen gaat het om de nominaatvorm te weten: *Cyanoramphus novaezelandiae novaezelandiae*, de Roodkop kakariki en *Cyanoramphus auriceps auriceps*, de Geelkop kakariki.

Het woord Kakariki is door de oorspronkelijke bewoners van Nieuw Zeeland, waar de soorten voorkomen, aan de vogels gegeven en is vermoedelijk afgeleid van de door de vogels gebezigde alarmroep 'ki-ki-ki-ki'; een onomatopoeë derhalve.

Ze komen, zoals reeds gesteld, voor op Nieuw Zeeland en op daaromheen liggende eilanden. De roodkop kakariki is met de groene kakariki, *C. unicolor*, de meest zuidelijkst voorkomende parkiet. Hij werd omstreeks 1772 ontdekt door John Foster en dr.A.Sparrman. De geelkop kakariki werd reeds in de jaren 1870-1880 in volières gekweekt en wel in Joegoslavië, Duitsland en Frankrijk. Het was omstreeks diezelfde tijd dat Prins Bonaparte de soortnaam *Cyanoramphus* (met blauwe snavel) vaststelde.

De vogels broeden in boomholten, de geelkop bij voorkeur in beuken. In die gebieden waar zich weinig of soms zelfs geen bomen bevinden, broeden ze tussen en onder graspollen op de grond. Een legsel bestaat uit 5 tot 7 soms wel tot 9 witte eieren waarop ongeveer 20-

RIKI'S

21 dagen door de pop wordt gebroed. De man voert de pop waarbij hij zelf niet de nestholte ingaat. Later, als er jongen zijn doet hij dat wel en voert hij mee. Op een leeftijd van ongeveer 5 weken, verlaten de jonge vogels het nest om daarin niet meer terug te keren.

Een duidelijk verschil tussen man en pop is niet aanwezig, ze zijn in kleur gelijk. Wel is er enig verschil in grootte, de poppen zijn over het algemeen wat kleiner dan de man welke laatste bovendien een wat zwaardere kop en snavel heeft. Bij de roodkop kan de pop wat minder rood achter het oog hebben, de man heeft geen vleugelstreep en de pop meestal wel. Jonge roodkoppen hebben meestal nog wat minder rood dan de oudervogels op de kop, hebben ook een wat kortere staart en de snavel is nog niet zo blauwgrijs. De geelkoppen hebben een rode voorhoofdsband maar het rood loopt niet door tot achter het oog. Ook bij deze soort zijn de mannelijke exemplaren wat groter terwijl hun rode en gele kleuren sprekender zijn. Jonge geelkoppen zijn wat kleiner met nog wat valere kleuren. Overigens zijn de geelkop kakariki's kleiner dan de roodkoppen, ongeveer 28 cm tegen 25 cm.

Er is in het verleden, en mogelijk door de Nieuw Zeelandse boeren nog wel, flink op ze gejaagd want het is waar, optredend in grote zwermen kunnen ze flinke schade aanrichten aan de te velde staande gewassen en in de boomgaarden. Hun voedsel bestaat uit zaden en vruchten van verschillende planten, struiken en bomen. Bovendien nemen ze ook bloesems op alsmede bladeren

KAKARIKI'S

van diverse planten, kortom bladgroen. Men zegt dat de geelkoppen ook wat insecten en larven verorberen. In 1840 ontdekte Diefenbach grote aantallen kakariki's op het eiland Chatham, waar hij zag dat deze vogels kort daarvoor door de boeren gepootte aardappelen rigoreus omhoog woelden en een ware ravage aanrichtten. Dat in de grond woelen is alle kakariki's eigen, gelijk kippen krabben ze met één poot vaak en langdurig in de grond.

Zoals inmiddels bekend mag worden geacht, zijn zowel de roodkop-als de geelkop kakariki's uitermate fijne voliërevogels, gezellig en verdraagzaam. Vergis u echter niet, ze dienen wel per paar apart in een vluchtje te worden gehuisvest, wil men tenminste op safe spelen ook waar het broedresultaat betreft.

De lengte van zo'n vluchtje is 3-4 meter, de breedte minimaal 0.75 meter. Wel is het te betreuren dat er ook wel roodkop

maal geelkop wordt gekweekt. Dat is echt heel jammeren komt de liefhebberij zeker niet ten goede. Deze soortkruisingen, metiesen, zijn te herkennen aan de kopkleuren rood en geel die dan meer oranjeachtig zijn en als het ware door elkaar heenlopen.

Als broedgelegenheid geven we de vogels de beschikking over houten nestkasten welke een bodemoppervlak hebben van ongeveer 25 x 25 cm, 30 cm hoog zijn en een invleggat met een middellijn van 6 tot 7 cm.

Als voedsel verstrekken we ze een goede zaadmengeling voor grote parkieten, wat gekiemd zaad, groen en wat fruit. Een in melk geweekt stukje brood is zeker niet verkeerd en ook dat zal gretig worden opgenomen. Trouwens, kakariki's zijn wat voeding en nestgelegenheid betreft niet de moeilijkste. De jonge vogels moeten worden geringd met ringen van 4.5 mm.

Kakariki's baden graag, een ruime bad-

schotel met dagelijks vers en fris badwater is wel vereist.

Per jaar kunnen meerdere legfels worden grootgebracht, het hangt er allemaal van af hoe vroeg ze in zo'n jaar broedrijp zijn. Het komt echter ook voor dat ze eens een jaartje overslaan en geen enkele poging tot voortplanting ondernemen. Het is het eigen instinct waaraan de vogels gevolg geven en daar kunnen we zelf weinig aan doen.

Vogelshop Keesmaat
IMPORT EXPORT
Molendijk 21 - 3361 EK Sliedrecht
Tel. 01840-16650 - Telefax 01840-20702

Altijd in voorraad:
Grote variatie tropische vogels waaronder bijzondere astriden, diverse Afrikaanse en Australische prachtvinken en insecten- en vruchtenetende vogels.

UITSLUITEND GEOPEND: donderdagavond van 18.00 tot 21.00 uur
zaterdag van 9.00 tot 17.00 uur en na telefonische afspraak na 18.00 uur.

WOVO
KWALITEITSPRODUKTEN
Voor een beter vogelbestand

- Groothandel in dierenbenodigdheden.
- Import - Export - Fabricage
- Kwekerijen - voedseldieren.
- Speciaalvoerders
- T.T. materialen.
- "WOVO-SLKSES" krachtig fokvoer voor alle zaadeters ZONDER toevoeging van KLEUR- en GEURSTOFFEN.
- KWALITEITS insteekvoer / UNIVERSEEL "exclusief".
- WOVO-loniaters GRATIS documentatie.

WOVO-kwaliteitsproducten zijn verkrijgbaar bij iedere BETERE dierenpeciaalzaak en vogelhandel.

Info: WOVO - kwaliteitsproducten
Nieuwstraat 77N - 5521 CB EERSEL l.k.u.
Tel.: 04970 - 17552. Fax. (04970) - 14738

BROEDKOOIEN

Vogelartikelen van A tot Zagers

Voor al uw Broedkooien en Volières.

Alle Witte Molen voeders tegen scherpe prijzen. Tevens importeur van Bevo en Turbo optokvoerders.

RIEN ZAGERS
Rucphensestraat 16 - 4711 JL. St. Willebrord
Voor bezoek aan onze showroom, tel. 01653-4435

Konstante voorraad van minstens 5000 vogels.
Onze voorraad bestaat in de regel uit een groot ass. broep kanaries, div. sijsjes, kardinalen, mex. vinken, rosevinken, bulbul's div. s. nachtag woestijnvinken, toerako s. vliegerw. etc. etc. Tevens importeren wij spec. lories, kaketoës, grijze en groene pap. kraagpap. pitorus, en andere zuid A. en aziatische parkietsoorten.

VOGELGROOTHANDEL KLOEG
GEN. ALLENWEG 24-26
ZEVENBERGEN
Tel. 01680-27292
Telex 54762 kloeg nl

Openingsstijden: maandag t/m vrijdag van 9.00 tot 18.00 uur
zaterdag van 10.00 tot 13.00 uur.
Graag telefoon tijdens kantooruren.

Inteelt

Van inteelt is er sprake, als er gekweekt wordt met partners die een gemeenschappelijke afstamming hebben. Dat geldt niet alleen voor vogels maar ook voor dieren en mensen. Met betrekking tot de mensen, geven wettelijke bepalingen gelukkig een goede bescherming, doordat daarin bepaalde clausules zijn opgenomen waardoor huwelijken tussen nauwverwante partners niet zijn toegestaan. Dat is natuurlijk niet voor niets. Wij blijven maar bij onze vogels en stellen dan meteen vast, dat het kweken met partners waarbij bloedverwantschap bestaat, niet altijd ongevaarlijk is. Zonder duidelijke doelstelling moeten wij dan ook niet aan inteelt beginnen. Is die doelstelling er wel, dan zal zorgvuldigheid met betrekking tot het samenstellen van kweekparen een grote rol gaan spelen, **die vóór- en nadelen van inteelt hangen sterk af van selectie van ouderparen.** Inteelt brengt dus gevaren met zich mee en naarmate betreffende partners sterker verwant zijn, worden de gevaren meestal groter. Bij kweek met partners van dezelfde afkomst hebben wij veel meer kans dat ze **beide** dezelfde ongunstige factoren aan de nateelt overdragen, dan bij partners waartussen geen bloedverwantschap bestaat, omdat bij verwantschap immers vaak dezelfde erfelijke aanleg bestaat. Zoals wij weten, zijn dat dikwijls **onzichtbare** eigenschappen maar omdat de kans groot is dat deze zowel bij de mannelijke als bij de vrouwelijke partner aanwezig zijn is de kans ook groot dat er bij een deel van de nateelt ongunstige of ongewenste, soms nadelige of uitgesproken slechte eigenschappen zichtbaar zullen worden. Naarmate de verwantschap sterker is kunnen hiermede gespaard gaande **lichamelijke afwijkingen** in betreffende nateelt sterker tot uiting komen. **Onzichtbare dégeneratie**, bij beide ouders aanwezig, zal in de nateelt dikwijls **zichtbaar als een gebrek** terug te vinden zijn. Natuurlijk zal het niet altijd de gehele nateelt zijn die dan met degeneratie verschijnselen te kampen heeft, slechts een deel van de jonge vogels zal met zichtbaar ongewenste eigenschappen geboren worden. Dat kan zijn een slecht verenpak, slecht opgroeien, te klein van formaat, foutieve stand van de pootjes, misvormde of ontbrekende tenen en soms volledige blindheid. De erfelijke eigen-

schappen smelten samen tijdens de bevruchting, vanaf dat moment zijn deze eigenschappen verantwoordelijk voor het individu inhoudende, dat mislukkingen tijdens de broedperiode ook inteelt als oorzaak kunnen hebben. Als wij dan weten, wat inteelt zoal voor nadelige gevolgen kan hebben, zal het duidelijk zijn dat wij dit nooit zonder een bepaald doel mogen toepassen en eigenlijk kan er maar **één doelstelling zijn n.l. het verbeteren van goede eigenschappen en die vastleggen in de nateelt.** Inteelt is aan de buitenkant niet te zien, is ook niet voelbaar of tastbaar, dus een nauwkeurig bijgehouden administratie is één eerste vereiste. Zoniet, dan komen er in een later stadium onherroepelijk problemen. Bloedverwantschap hoeft overigens niet altijd met zekerheid ongunstig te zijn voor de nateelt. Het hangt er maar vanaf of alle erfelijke eigenschappen die beide ouders gemeen hebben en die dus samenkomen bij bevruchting, gunstig of ongunstig zijn. Maar één ongunstige eigenschap kan al teveel zijn. Zo zijn wij bijvoorbeeld niet gebaat bij een goed type vogel die een prima formaat en een prachtige kleur bezit en daarnaast slechts één oog, een tekort aan tenen of misplaatste pootjes heeft. De combinatie vader/dochter en moeder/zoon kunnen, evenals halfbroer/halfzus in gelukkige omstandigheden **voor een deel van de nateelt** wel goed resultaat opleveren. Maar gedegenererde eigenschappen bij de ouders zijn niet altijd zichtbaar en als die latent verborgen, dus wel aanwezig zijn vormen die vaak door samenkomst, **zichtbare dégeneratie** verschijnselen en zoals gesteld, mogelijk misvormingen en tekortkomingen bij sommige jonge vogels. Wij kunnen dus stellen, dat de **slechte eigenschappen, die latent aanwezig zijn bij de ouders, zich zullen manifesteren in de nateelt.** Indien er geen dringende behoefte is aan hier eerder genoemd doel, sluit dan inteelt geheel uit. Inteelt heeft uitsluitend zin als wij vogels bezitten met uitermate goede eigenschappen, die wij in de nateelt willen vastleggen, liever gezegd willen verankeren. Zonder twijfel is d.m.v. inteelt de kans, dat bepaalde eigenschappen van de ouders in de nateelt terug te vinden zijn, aanzienlijk vergroot. Maar omdat dit **niet** uitsluitend geldt voor zichtbaar

goede en door ons gewenste eigenschappen en dus ook voor alle minder goede, ongewenste of slechte eigenschappen, is **inteelt met kwalitatief matige vogels zinloos.** De kans van het verkrijgen van gebrekkige jonge vogels moet men niet onderschatten. Het kan immers zo zijn dat wanneer twee voor één en dezelfde nadelige factor verantwoordelijke erfactoren tijdens de bevruchting samen smelten, de jonge vogel een gebrek kan hebben. Dat kan zichtbaar of onzichtbaar zijn. Uiteraard kan, zoals gezegd, bij een gelukkige paring er ook een bevruchting tot stand komen, waarbij het voor ons onzichtbare spel der erfactoren, nakomelingen zal opleveren die uitsluitend goede eigenschappen van de beide ouders bezitten en dat kan zelfs in versterkte mate. Dit laatste is dus waar wij naar streven maar dit is alleen bereikbaar als wij vogels bezitten met uitermate goede eigenschappen. Kweekselectie is, zoals genoemd, erg belangrijk. Bij toepassing van inteelt krijgt dit nog een extra tintje, wij zullen dan zeer streng moeten zijn ten aanzien van eisen gesteld aan gezondheid, type, vorm, formaat en kwaliteit van het verenpakket. Zien wij bijvoorbeeld omwille van dat aantrekkelijke kleurtje, iets van dat alles over het hoofd, dan zal inteelt ons niet het gewenste resultaat opleveren maar uitsluitend het tegenovergestelde. De ware liefhebber zal nooit de bedoeling hebben, kwalitatief slechte of minder vitale vogels te kweken, maar door het toepassen van inteelt kunnen problemen zich sneller aandienen dan velen vermoeden. Nooit is slechts één aangegeven manier de enig juiste methode, om het gewenste resultaat te bereiken. Er zijn meerdere wegen te bewandelen waardoor goed resultaat bereikbaar is, **methoden die veel minder risico's geven dan inteelt.** Streng en goed selecteren, uitsluitend juiste kweekpartners aan elkaar paren zal voldoende kans op succes geven en dat alles **zonder** noemenswaardig risico. Een beetje geluk hoort erbij. Door steeds goed op te letten en streng te zijn bij elke selectie, zal de kans op succes voldoende groot zijn, ook **zonder inteelt.**

Over Rijkswaterstaat DIADEEM OF WITKRAAG KUIFTIMALIE

Tekst: H.A.Maurer
Foto: C.Scholtz/Van Os en
H.Wagenaar.

Ze zijn ongeveer 16 cm groot en overwegend bruin van kleur. De bovenzijde donkerder, tot zwart in de vleugelpennen, dan de onderzijde. Het meest opvallend is de relatief grote witte veerpartij die deel uitmaakt van de kuif, de achterkop-en de nekbevedering.

De soort, *Yuhina diademata*, heeft geen ondersoorten. Ze komen voor in Burma, Vietnam en China waar het bewoners zijn van met grassen en lage struiken begroeide vlakten op hoogten van 1500 tot 3000 meter. Hun voedsel bestaat uit allerlei insecten, bessen, vruchten en ook wat kleine zaden, die ze voornamelijk op de grond vergaren. De gelijkenis tussen man en pop is groot, met andere woorden, er is nauwelijks tot geen uiterlijk waarneembaar verschil tussen de sexen en bij aanschaf van dergelijke vogels is dat toch een uitermate moeilijke zaak. Laten we eerlijk zijn, het gaat niet meer om het houden maar vooral om het **kweken** van vogels en dan heb je dus echt paartjes nodig. Vandaar dat als er mogelijkheden zijn, het altijd het beste is om meer exemplaren dan twee aan te schaffen. Bovendien kunnen de vogels dan ook zelf hun partner kiezen en op zich is dat al een belangrijke aanzet tot een geslaagd kweekresultaat. De vogels bouwen een komvormig vrijstaand nest van allerlei plantaardige materialen zoals fijne grasstengels, plantvezels, dood blad, mossen en fijne planteworteltjes. De broedduur bedraagt ongeveer 12-13 dagen. Beide vogels bebroeden beurtelings de 2 tot 3 blauwgroene met bruine spikkels en vlekjes getekende eitjes. De jongen worden uitsluitend met levend dierlijk voedsel grootgebracht en als ze zo'n twee weken oud zijn verlaten ze het nest. Op dat moment zijn ze al vrij aardig op kleur, alhoewel de snavelranden en hoeken zijn van een zachte witachtige rand voorzien en het lijkt dan alsof ze knap brede bekjes hebben.

Van Hans Wagenaer uit Vlissingen, ontvingen we een verslag van zijn ervaringen met deze aardige vogels. Wij laten hem graag aan het woord.

Begin juni kwam ik in het bezit van twee wikkraag kultimalies omdat er bij een vogelvriend van mij problemen met ze waren ontstaan. Nadat ze namelijk een nest hadden gebouwd in diens volière, begonnen de vogels dermate grote onrust te zaaien dat ze niet meer in die ruimte gehouden konden worden. Vóór dat ze tot nestbouw waren gekomen,

leefde alles in pais en vree. Zelf houd en kweek ik ook graag met dergelijke vogelsoorten en ik heb meer ruimte. Mijn volière is 8 cm lang, 4 m breed en 2 m hoog. Daarin zijn gehuisvest masker goudvinken, grijskop putters, Europese putters, groenlingen, sijsjes, zwarte sijzen, mexicaanse sijzen en gouldamadines. De volière is rijkelijk beplant. Na drie weken kwamen de kultimalies tot nestbouw en van toen af lieten ze ook mijn vogels niet met rust. Ze jaagden vooral op die vogels welke met rupsen in de bek rondvlogen. Toen ik dat probleem op wou lossen door de rupsen in het nestbakje van de wildzangvogels te leggen, gooide de timalies ook de jonge wildzangvogels uit het nest en dat schoot dus weinig op, dat heb ik niet meer gedaan. Het eerste nest van de timalies ging door een kennelijk te zwakke constructie stuk en kwam op de grond terecht. De daarin liggende eieren bleken gelukkig niet bevrucht te zijn, direct verlies was er dus niet. Na ongeveer twee weken begonnen de oudervogels aan een volgend

nest, dat vrijstaand in een conifeer, ook weer geheel van kokosvezels werden gebouwd. Het legsel bestond uit 3 eieren en na 13 dagen broeden kwam er slechts één van uit, althans dat zag er aanvankelijk zo uit, maar vier dagen later zijn de andere twee eieren ook uitgekomen. De oudervogels namen vanaf die vierde dag geen mierenpoppen meer op en heb ik het voedsel uitgebreid met zelf gevangen spinnen, bladluizen en andere insecten. Toen de jonge vogels zes dagen oud waren, heb ik ze met 2.9 mm ringen geringd. Gelijktijdig wat foto's gemaakt. Er brak door mijn handelingen trouwens best wat paniek onder de oudervogels uit, dat wel zo'n tien minuten aanhield. Vandaar dat ik toen ook heb besloten om ze verder volledig met rust te laten. Hun voedsel bestaat uit witte meelwormen, spinnen, sprinkhanen, bladluizen, wat fruit en een papje van Olvarit Fruit en Claus Zwart. Man en pop voerden hun jongen op een voorbeeldige manier. Terwijl de een voort, houdt de andere de wacht. Zodra er iets storends dreigt, breekt er paniek uit. Op 25 juli zijn de jonge vogels uitgevlogen. Tegen de andere vogelsoorten blijven de wikkraag ouders wat opstandig maar laten we maar hopen dat het daar bij blijft.

G r o e n

Tekst: Cees van Berkel Foto's: Ton de Bruijn en Rudy Driesmans

(Geslacht *Chloris*)

Over groenlingen is, je zou kunnen zeggen vanzelfsprekend, al diverse malen in dit blad geschreven. Vanzelfsprekend, omdat vooral de Europese versie van het geslacht *Chloris*, een zeer geliefde en gewilde koolvogel is waarmede uitstekende kweekresultaten zijn te behalen zowel met de wildvorm als met de inmiddels al aardig in aantal toenevende kleurslagen o.q. mutanten. Dit maal willen we echter wat meer aandacht schenken aan een van de Aziatische soorten, met name de **Zwartkop of Yunnan groenling**. Aanleiding daartoe is dat deze soort pas sinds kort in ons land is ingevoerd en reeds kort daarna kondigen de eerste kweekresultaten zich al aan. Eens te meer het bewijs dat we hedentendage te maken hebben met uiterst serieuze liefhebbers die er alles aan doen om met vogels te kweken. Vogels houden om ze te hebben zonder verdere pretenties, komt gelukkig bijna niet meer voor. Alvorens we verder ingaan op de ervaringen met de zwartkoppen, brengen we alle vier de chlorissoorten nog eens volledigheidshalve in beeld, zodat u nu ook visueel kennis kan maken met het gehele geslacht.

Zwartkop groenling

106

Europese groenling, *Chloris chloris*.
Verspreiding en ondersoorten: *C.c.chloris*, Noord en Zuid Europa; *C.c.aurantiventris*, Zuid Europa en Noord Afrika; *C.c.chorotica*, Syrië, Libanon en Egypte; *C.c.turkestanica*, Iran, Irak en Afghanistan. Lengte 15-16 cm.

Chinese groenling, *Chloris sinica*.
Verspreiding en ondersoorten: *C.s.sinica*, Oost en Centraal China; *C.s.chaborovi*, Mantsjoerije en Mongolië; *C.s.ursuriensis*, Oost Mantsjoerije en Korea; *C.s.kawarahiba*, Noordoost Azië, 's winters Japan; *C.s.minor*, Zuid Japan; *C.s.kittlitzii*, de eilanden Bonin en Volcano. Lengte ongeveer 14 cm met uitzondering van *C.s.minor* die 12 cm groot is.

Himalaya groenling, *Chloris spinoides*.
Verspreiding en ondersoorten: *C.s.spinoides*, Noord Afghanistan, Pakistan, Noord India en de oostelijke Himalaya; *C.s.heinrichi*, Zuid Assam en West Birma; *C.s.monquilloti*, Zuid Annam. Lengte 13 cm.

Zwartkop groenling, *Chloris ambigua*.
Verspreiding en ondersoorten: *C.a.ambigua*, Zuidwest China en Noord Birma; *C.a.taylori*, Zuidoost Tibet. Lengte 14 cm.

Henk Koning in Velsbroek, houdt in zijn met vlier, kamperfoelie, brem, bruidsluier, conifeer, pampusgras, taxus, den en bamboe begroeide volière van 2.55 m lang, 2.50 m breed en 2.25 m hoog, een gevarieerd gezelschap vogels. Naast de zwartkop groenlingen zijn er teugelastrilden, dybowskiastrilden, een paar kanariepoppen, een putter, een himalaya- en een chinese groenling man, een Europese groenling pop en een cini.

Bij de zwartkop groenlingen is er een duidelijk verschil tussen de sexen te zien. De man is veel contrastrijker, feller en helderder van kleur en tekening. Op 12 juli 1990 werd in een met kokos- en hennepvezel, sisal en stengels pampusgras, in een nestkastje van 12x12 cm en 14 cm hoog, afgewerkt nestje een eite aangetroffen waarvan de blauwgroene schaal met donkere zwartachtige haattjes en vlekjes was gesierd. Er volgden nog twee eitjes en het legsel werd alleen door de poeg

i n g e n

durende 13 dagen bebroed. Alle drie de eitjes waren bevrucht, alle drie zijn ze ook uitgekomen. De jongen hebben een rozeachtige vleeskleurige huid met wat matig grijsachtige dons. Beide oudervogels voerden de jongen aan toen die zo'n 16 dagen oud waren, hebben ze, volledig in de veren, het nestje verlaten om er de eerste dagen nog wel regelmatig op terug te keren. Ongeveer drie weken lang zijn de jongen nog door de ouders gevoerd, de laatste week in sterk afnemende mate. Toen ze ongeveer 7 dagen oud waren, zijn de jongen geringd, ringmaat 2.9 mm. In hun jeugdkleed zijn ze overwegend grijsgroen van kleur met wat valse lichtgele vleugelspiegels en staartpennen; het zwart op de kopjes ontbreekt. Zwartkop groenlingen zijn in het algemeen gesproken wat schuwe vogels. Het popje zit evenwel als ze broedt bijzonder vast op het nest en is dan wel heel dicht te benaderen. De man houdt de omgeving van het nest redelijk vrij van andere vogels en zo jaagt hij ook vaak met hangende vleugels en de kop naar beneden gebogen achter de himalaya groenling aan.

Als hoofdmenu verstrekt Koning een goed zaadmengsel voor kanaries en wildzang, aangevuld met twee maal per week wat extra zonnepitten en hennep, voor welke twee zaadsoorten ze kennelijk een voorliefde hebben. Bovendien wordt er een goed eivoer verstrekt waardoor wat extra slazaad, negerzaad, hennep en gepelde/gebroke haver. Tegen dat de eitjes zouden uitkomen, is de hoeveelheid eivoer wat verhoogd en tijdens dat er jongen waren is er elke dag een portie mierenpoppen doorheen gedaan.

Wij hebben van de heer Koning niet meer vernomen hoe de jeugdruil bij de jonge zwartkoppen is verlopen. Het is niets vreemds als er wat problemen zijn geweest; dat is nu eenmaal groenling eigen. We schreven daar over o.a. in september 1988, pagina 402. Op de rijksuniversiteit in Utrecht is gebleken dat er bij jonge groenlingen vaak sprake is van cocodiosis. Daartegen wordt dan gedurende 5 dagen ESB3 7% met een dosering van 2 gram op 1 liter drinkwater toegediend. De resterende twee dagen van de week wordt in het drinkwater een multivitaminepreparaat gegeven en vervolgens weer 5 dagen ESB3 enz. tot het einde van de ruiperiode.

Europese groenling

Chinese groenling

Himalaya groenling

DL

N

Geelmasker pop

Geelmasker man

(*Bathilda ruficauda*)

De binsenastrilde komt van oorsprong voor in de noordelijke helft van Australië. Hij is 11 à 12 cm groot en verblijft veel op de riet-en grasvlakten, maar ook op de rijstvelden en suikerrietplantages. Er zijn twee rassen, maar ik zal me beperken tot de ondersoort *Bathilda ruficauda clarenses*, want die zien we hier het meest. Dit komt waarschijnlijk, omdat van dit ras het rode kopmasker groter en feller van kleur is. De snavel is ook koraalrood en het verendek is licht olijfgroen.

Rondom het masker op kin, keel, borst en flanken en zelfs boven de staart moet een zo regelmatig mogelijke bezetting zijn van grijswitte stippen. De staart is bruin met aan de bovenstuit nog iets rood. Poten en nagels zijn vleeskleurig. Bij selectie voor een tentoonstelling moeten we dus op al die aspecten letten, zowel masker, snavel regelmatig stippen als verepak. Als mutant is al bekend de geel masker ofwel geelsnavel bins. Hier is zowel het masker als de snavel okergeel. Het verepak is lichter. Ook is de bonte bins

bekend, maar deze mutant heeft niet veel aftrek gehad bij de liefhebbers en wordt daardoor niet zoveel meer gekweekt. Als nieuwe mutant hebben wij nu de pastel bins gekweekt. Over de kweek van deze mutant kom ik later in dit artikel nog terug. Maar eerst nog even iets over de soort in het algemeen. De binsenastrilde is een verdraagzame vogel, die heel goed samen met andere vogels in een gezelschapsvolière gehouden kan worden. Ook heeft deze inmiddels gedomesticeerde vogel zich prima aangepast aan de kweek in

broedkooien. Wel moeten de broedkooien minstens 80 cm breed zijn, want deze vogel houdt van ruimte. In een kleinere broedkooi worden er wel eieren gelegd, maar de jongen worden veelal niet door de ouders grootgebracht. Men heeft dan pleegouders nodig en lang niet iedereen wil dat. In een ruime broedkooi of in een vlucht lukt natuurlijk wel. Ze maken een nestje in een halfdicht nestkastje van hooi, sisal en ook soms cocosvezel. Het legsel bestaat uit 4 tot 6 en soms nog wel meer eieren. De man en pop broeden afwisselend.

De

N

Wildvorm man

Wildvorm pop

maar ik heb toch de indruk, dat de pop het leeuwendeel hiervan voor haar rekening neemt. Ik heb zelfs wel gezien, dat de man de pop agressief benaderde, om haar weer tot broeden aan te zetten. Zij mocht niet op stok zitten, maar alleen eten, drinken en broeden. Na \pm 13 dagen broeden komen de jongen uit. Deze zijn, op enkele donsveertjes na, kaal. Na ongeveer 1 week kunnen de jongen geringd worden en na 3 weken verlaten ze het nest, waar ze dan nog zo'n 2 weken door de ouders gevoerd worden. De jongen eten al vrij spoedig mee, vooral trosgerit en eivoer wordt erg gewaardeerd.

Nu iets over de nieuwe mutant, die eruit ziet als een pastel. De kleur van de snavel en het masker is mooi koraalrood. Het verschil zit hem in de kleur van het verenpak. Een keurmeester zei, dat het zwarte eruit verdwenen is, daardoor lichten de veren op. U begrijpt het dus

al; het rugdek is heel licht dus pastel kleurig, maar ook de borst en buikveren zijn lichter. In februari 1987 werd de eerste pastel door ons gekocht van iemand uit Denemarken. Daar de vogel op jonge leeftijd gekocht werd, bleek later de aangeschafte pastel man een pop te zijn. Deze pop werd eind augustus met een wildvorm man in een broedkooi gezet van 80 cm. Die broedkooi werd later, door het wegnemen van een schuif, vergroot tot 16 cm. Het wilde echter niet lukken, er kwamen geen eieren. Toen werd het stal in een vlucht gezet van 50 cm breed, 60 cm diep en 2 m hoog. Het was duidelijk te zien dat de vogels het beter naar de zin hadden. Na enige tijd werd er begonnen aan de nestbouw en weer later werd het eerste ei gelegd. De pop ging echter zienderogen achteruit. Ze had duidelijk last van legnood. Na elk ei zat de pop slechter. Na een voltallig legsel van 5 eieren werd de pop dan ook uit de vlucht gehaald en

in de ziekenkooi gezet. Zij leek ten dode opgeschreven. De eieren moesten dus door pleegouders uitgebroed worden, de pop was hiertoe niet in staat. De eieren bleken wel bevrucht te zijn, want op 3 november 1987 werden er 4 jongen geboren, die alle vier bleven leven. De 4 jongen bleken na enige maanden 3 mannen en 1 pop te zijn. De gekochte pop bleek intussen geheel opgeknapt te zijn. Ze zag er vitaal en tierig uit. Daarom besloten we haar in februari 1988, dus na 4 maanden, weer in te zetten, maar nu meteen in een vlucht. Het leek goed te gaan, totdat de pop weer eieren begon te leggen. Ze ging als het ware nog slechter zitten als bij het eerste legsel. Het werd heel moeizaam een legsel van 4 eieren. De pop kon echter niet meer op haar poten staan. Ze werd nog in de ziekenkooi gezet, maar we hadden eigenlijk geen hoop meer. Toch zat ze de volgende dag weer op stok, maar we lieten haar rustig in de ziekenkooi zitten.

N

DK

Tekst: T. Bijlsma
Foto's: H. Bielfeld, R. Kingston en
C. Scholtz/Ebeltjes en Bijlsma

DE BINSENASTRILDE

Met het legsel werd weer dezelfde procedure gevolgd als in oktober 1987. Er werden op 15 maart 1988 vier jongen geboren. Na één broedseizoen was het resultaat dus 7 jongen en een hele zwakke ouderpop. Toen het nieuwe broedseizoen 1988/1989 in oktober weer begon, hebben we de mannen van het eerste legsel ingezet die bijna een jaar oud waren. De zoon werd niet op de moeder terug gezet, dat durfden we niet meer aan. Het zou haar dood geweest zijn en nu leeft ze (in 1990) nog. Ik zal de 3 mannen gemakshalve A, B en C noemen. Bij het eerste legsel van man A met een wildvorm pop bleek een lichter gekleurd jong te zitten. Dat was dus geluk hebben. We wisten nu, dat die man split voor pastel was en ook, dat de vererving geslachtsgebonden zou zijn. Deze pastel bins was dus een pop. Uit andere legfels van dit stel werden nog 4 pastellen geboren. Man B bracht geen pastel binsen voort. Het derde legsel van man C gaf ook nog 2 pastel binsen. Man A hebben we ook nog op een andere pop gezet. Uit dit stel werden nog 2 pastel binsen geboren. Het eindresultaat was dus 9 pastel binsen, hiervan bleven er 7 in leven. Van de drie mannen A, B en C waren er dus twee split voor pastel, zo maar een positieve uitslag. Uit het legsel van een split pastel man en een wildvorm pop worden dus pastel bins poppen geboren en wildvorm poppen. Van de geboren mannen zijn er split pastellen en kans split pastellen. Alleen de wildvorm poppen kunnen worden weggedaan. In het seizoen 88/89 hebben we alleen pastel bins poppen kunnen kweken. Vandaar, dat we op de bondsshow 1989 ook pastel bins poppen konden laten zien. In het seizoen 89/90 hebben we ook pastel bins mannen gekweekt. In dit seizoen konden we namelijk split pastel bins man A terug zetten op een pastel pop van man C en man C konden we weer terug zetten op een pastel pop van man A. Hieruit worden pastel bins mannen geboren en deze zijn nog mooier! Op de bondsshow 1991 waren ook deze te zien. Wij kunnen nog steeds doorgaan met het uitproberen van de mannen geboren uit de split pastel mannen A en C.

Bont

Isabel

DK

N

HET HOUDEN EN KWEKEN VAN

Deel 1

Het uiterlijk van de man baardsijs komt in grote lijnen overeen met onze elzensijs. De baardsijsen zijn echter groter en forsler van formaat, ook de snavel is veel zwaarder. De lengte is ongeveer 13 cm en de elzensijs ongeveer 11 cm. Het petje van de man baardsijs is diepzwart van kleur en loopt zijwaarts door tot aan de bovenkant van de ogen. De kinvlek oftewel baard kan net als de elzensijs sterk in grootte en kleur variëren of soms geheel ontbreken. Het uiterlijk van de pop wijkt veel af van onze sijs. De pop baardsijs laat namelijk in het geheel geen bestreping op de borst en rug zien en is overwegend olijfkleurig grijs, uitgezonderd de zwartgrijze vleugels en de staartpenen welke voorzien zijn van gele spiegels.

De baardsijs mag net als de magellaansijs zeker tot de sterkste van de uitheemse sijsen worden gerekend. De baardsijs behoort tot de zuidelijke bewoners en ze komen voor in Zuid Amerika, Chili, Argentinië en Vuurland. De temperaturen waarin ze leven schommelen tussen de 0 en 20°C en is goed vergelijkbaar met ons klimaat.

Met dagelijks een portie eivoer en een goede zaadmengeling zijn ze net als de elzensijs goed in conditie te houden. De baardsijsen werden in het voorjaar aangeschaft van een andere liefhebber die ze al een jaar in de kooi had. De man voerde heel vaak de pop, wat er op wijst dat ze het goed met elkaar konden vinden. Ze werden gehuisvest in een vlucht apart, van 1.50 meter diep, 80 cm breed en 1.80 meter hoog. Ze kregen elke dag eivoer en naar meelwormen keken ze helemaal niet om. Ik heb ze in stukjes geknipt en tussen het eivoer gedaan, maar ze maakten er zowat geen gebruik van.

Omdat we een zeer mooi voorjaar hadden en de baardsijs man veel zat te

zingen en hij de pop vaak voerde, gingen ze laat tot nestelen over. De baardsijs is een vogel, die soms in maart begin april al zit te broeden. En nu met het mooie lenteweer begonnen ze vrij laat. De pop gebruikte alle nestmaterialen die ze toegestopt kreeg. Paardehaar, gedroogd gras, nesteltouw enzovoorts. Het binnennestje werd afgewerkt met licht touw en grijs paardehaar. Op 5 juni legde de pop haar eerste ei. Het totale legsel bestond uit 4 eieren, die alle vier bevrucht bleken te zijn. Wat mij opviel was dat de man de pop zeer vaak op het nest voerde. Na dertien dagen broeden zijn vermoedelijk de jongen geboren, want de baardsijs man

was die bewuste dag zeer onrustig. De pop kwam helemaal niet van haar nest af, zij werd steeds gevoerd door de man.

Na vier dagen, toen ik de vogels tegen de avond ging voeren, was de baardsijspop van haar nest. Ik maakte er meteen gebruik van om nestcontrole toe te passen. Er lagen vier jongen met goed gevulde kropjes in het nest. Wat ik er het mooiste van vond is dat de man de pop voerde en de pop dat daarna weer aan de jongen doorgaf. Dat gebeurde zowat tot ongeveer tien dagen, toen voerde de man de jongen rechtstreeks. Maar de pop bleef wel op het nest zitten, onder het voeren van de baardsijsman.

Op de achtste dag werden de jongen geringd met 2.9 mm. Omdat de oudervogels vrij groot waren durfde ik ze niet te ringen met 2.5 mm. Eén jong had een vergroeide poot en lag met gespreide poten in het nestje. Het jong was ook een stuk kleiner dan de rest, omdat de andere jongen met voeren er bovenop gingen zitten. Het jong werd uit het nest verwijderd omdat het toch nooit zou vliegen. Intussen maakte de ouders wel gebruik van het eivoer, maar naar meelwormen keken ze niet om.

Daarom werden er mierenpoppen door het eivoer gedaan, wat door de oudervogels wel graag gebruikt werd. Verder werd er nog melkdistel en muur gegeven. Toen de jongen ongeveer na 14 dagen uitvlogen ging de pop weer tot nestelen over. Toen de pop een week later zat te broeden heb ik de jongen eraf gevangen en in een ander vluchtje gezet, waar ze het goed deden. De pop had nu zes eieren gelegd, waarvan er 5 bevrucht bleken te zijn. Door het warme weer zijn er maar 3 uitgekomen. Toen de jongen ongeveer vier dagen oud waren zijn ze doodgegaan, door de hitte vermoedelijk. Buiten heerste toen een temperatuur van ongeveer 35°C. De baardsijspop bleef vast op de jongen zitten waardoor ze vermoedelijk zijn gestikt. Het dak werd toevallig die dag verschillende keren met water bespoten maar het heeft niet mogen baten. De pop ging niet meer tot nestelen over en ze werd samen met de eerste jongen en de man in een vlucht gedaan. Het dak van de kweekvluchtjes werd afgebroken en er werd een nieuw dubbel dak opgemaakt, om in de toekomst de warmte hoopelijk te weren. De jongen zijn inmiddels volop in de rui. De baardsijs is een mooie vogel om te zien en ook om te kweken.

A. Peeters

BAARDSIJSJES (*Spinus barbata*)

Deel 2

In april 1989 kwam ik bij een importeur in het bezit van twee koppels baardsijsen. Thuis gekomen heb ik de vogels in een broedkooi gezet en ze 5 dagen ESB3 gegeven, 2 dagen schoon water, 5 dagen ESB3, daarna 4 dagen een vitaminepreparaat. Ik heb ze nog 1 week in de broedkooi gehouden en heb ze daarna in een goed begroeide volièrre geplaatst. De dagen dat ze in de broedkooi zaten, heb ik ze als voor wildzangzaad gegeven met iets negerzaad er door. Toen ik ze een dag of tien in mijn bezit had, heb ik ze eivoer leren eten door gewoon 's morgens het zaad eruit om zeven uur en 's middags tegen vier uur het zaad teruggegeven. Boven verwachting aten de vogels het eivoer na drie à vier dagen goed. Toen de vogels in de volièrre kwamen, kregen ze ook halfrijpe onkruidzaden. De baardsijsen ruiden gelijk met de andere vogels en dat verliep zonder problemen. Het bleek dat de vogels goed tegen de kou konden. In december 1989 begonnen beide poppen in de volièrre met nestbouw. Ik heb ze toen naar binnen gehaald, het licht opgevoerd tot 14 uur en de temperatuur naar 15°C gebracht. De vogels begonnen binnen ook vrij snel met het nestelen en op 19 januari had koppel 1

het eerste ei; blauwachtig van kleur met bruine stippen. Ik heb de eieren geraapt en na het vierde ei teruggegeven. Later bleek dat er vijf eieren waren. Koppel 2 had op 23 januari het eerste ei. Beide vogels broedden in een kanariekastje waaromheen coniferentakjes waren gestoken. Na 13 dagen, op 6 februari, waren er 3 jonge baardsijsen. De oudervogels hadden nooit levend voer gekregen. Ik gaf toen de jongen waren geboren eivoer, buffalowormen, mierenpoppen, meelwormen en kiemzaad. Op 17 februari is er gegeten van eivoer, buffalowormen, mierenpoppen en kiemzaad. Uit voorzorg heb ik de meelwormen eruit gehaald, en die heb ik ze

ook niet meer gegeven, omdat ik daar bij de andere sijsen niet zo'n beste ervaring mee had. Ik heb de pop niet zien voeren, de man voert wel de pop. Op 8 februari vier jonge sijsen dood, de pop van het nest. Na een paar uur is het vijfde jong ook dood.

Op 10 februari, het 2e koppel heeft 4 jongen, zij krijgen eivoer, buffalowormen, mierenpoppen en wildzangzaad. Hier voert de pop wel. Op 14 februari wil ik de jongen ringen met 2,5 mm, maar dit gaat al niet meer, moet ringen met 2,9 mm. Na 12 dagen zitten twee van de vier jongen op stok, de andere twee volgen een dag later. Toen de jongen

vogels binnen gehouden, tot de andere vogels in de volièrre uitgebroed waren; eind juli. Toen heb ik alle sijsen in de volièrre gedaan. Ze zijn goed door de rui gekomen en ik heb er twee naar de tentoonstelling gezonden, 1 man en 1 pop. Beide kregen 88 pnt. met de opmerking nog niet geheel op kleur. Conclusie: Baardsijsen zijn vrij gemakkelijk te kweken vogels. Kunnen goed tegen ons klimaat, zijn goed buiten het broedseizoen in een gezelschapsvolièrre te houden. Als voeding wildzangzaad aangevuld met wat negerzaad, halfrijpe onkruidzaden en eivoer. Tijdens het broedseizoen levend voer en kiemzaad. Zij nog vermeld dat de jongen tot de jeugdruï op de pop lijken.

De winter 1990/91 heb ik vogels buiten zitten bij de andere wildzangvogels om zo de broedcyclus te verleggen naar het voorjaar. Dit zal bij het jonge koppel wel lukken, maar of het bij de oude vogels lukt, ik ben benieuwd.

G.Muis.

Foto's: G.van Bergen

drie dagen waren, begonnen de oudervogels naast levend voer ook meer kiemzaad te eten. Na tien dagen werd er bijna geen levend voer meer gegeven. Op 12 maart begon koppel 1 weer te nestelen en had in twee dagen het nest klaar. Op 18 maart, koppel 1 heeft 4 eieren, ik heb de man weggehaald. Op 2 april zijn er vier jonge baardsijsen en de pop komt van het nest. Op 3 april, alle vier jongen hebben de krop vol. Op 7 april kon ik de jongen niet meer ringen met 2,5 mm, geringd met 2,9 mm. Op 9 april heb ik de man er weer bij gedaan, deze begon binnen een kwartier mee te voeren. Koppel 2 heeft ook nog een nest van vier grootgebracht. Ik heb de

DE CHINESE DWERGKWARTEL, WAAR ZIJN WIJ MEE BEZIG?

door F. Rönitz

Nu het keurseizoen erop zit en het kweekseizoen nog niet begonnen is, lijkt het mij nuttig eens een artikel aan de Chinese dwergkwartel te besteden. Waarom? Nu ik heb het afgelopen keurseizoen vele dwergkwartels

gezien echter maar weinig goede. Hoe komt dit? Ik denk doordat veel liefhebbers niet serieus met deze kwartels kweken en dit is jammer. Er wordt maar wat aangerommeld met deze kwartels, er wordt niet op kleur en/of tekening gelet terwijl dit toch niet zo'n moeite is. Ik vraag dan ook aan al deze kwekers/liefhebbers "waar zijn jullie mee bezig?". Probeer toch deze kwartels zuiver te houden, dat doet U met Uw andere vogels toch ook. Kweek alleen met koppels of trio's met gelijke kleur en tekening, alleen voor een bepaalde verbetering kun je hiervan afwijken. Iets over de kleur, er zijn tot op heden zes verschillende kleurslagen bekend, te weten donkerbruin (de wildvorm), cinnamon, roodbruin, grijspastel, wit en de bonte. De meeste van u zullen de verschillen wel kennen, zie anders de standaardisen. Dan de tekening, we kennen drie verschillende tekeningspatronen, namelijk 1) de wildvorm, met een duidelijke lengtebestreping op de rug. 2) de mutant zonder keeltekening, zoals de naam al zegt deze kwartel mist de

keeltekening alsook de rugtekening. De lichaamskleur is donkerder geworden. 3)

de koekoekstekening, bij deze is ook de lengtebestreping verdwenen hiervoor in de plaats is een smalle streepjestekening gekomen (zoals de koekoek op zijn onderlijf laat zien, we kennen deze tekening ook bij hoenders). De verschillende tekeningspatronen vinden we in alle kleuren terug, alle kleur/tekening combinaties zijn mogelijk. Het probleem in de huidige dwergkwartels is dat alle tekeningspatronen door elkaar worden gekweekt. Het met verschillende kleuren door elkaar kweken is ook niet goed maar dit geeft niet zulke grote fouten. Wat je

tegenwoordig ziet zijn o.a. kwartels met een wildvormtekening die op de rug een donkerder kleur laten zien met een schubbeffect, de lengtebestreping is op die plaats verdwenen en het omgekeerde zie je ook nl. kwartels zonder keeltekening die een lichte lengtebestreping laten zien op de rug. Deze beide kwartels laten ernstige fouten zien, de eerste heeft zowel een kleurfout (te donker op de rug) en een tekeningsfout (de lengtebestreping is onderbroken), de tweede laat een tekeningsfout zien (laat lengtebestreping zien dit

moet een schubtekening zijn). Als we nog langer doorgaan met willekeurig alle kleuren en tekeningen door elkaar te kweken hebben we over een aantal jaren geen "zuivere" dwergkwartel meer over, en dat zou ik zeer jammer vinden. Bedenk hierbij ook dat het heel moeilijk is om een bepaalde fout weer geheel weg te kweken. Hopende dat ik U door middel van dit artikel een beetje wijzer heb gemaakt (en U wakker heb geschud) en dat U er alles aan zal doen om de Chinese dwergkwartel "zuiver" te houden. Ik wens U een goede kweek toe en verwacht dit najaar allemaal goede kwartels op de tentoonstellingen.

Diergeneeskundige begeleiding van pas aangekochte papegaaien

Ik wil hierbij een duidelijk onderscheid maken tussen de aanschaf van een vogel voor in de huiskamer en de aanschaf van een vogel die voor de kweek gebruikt gaat worden.

Huiskamervogels

Veel mensen die een vogel voor de huiskamer kopen, kiezen een dier dat ze er mooi uit vinden zien en denken op het moment van de aanschaf niet aan de eisen die aan de huisvesting en de verzorging van deze vogelsoort worden gesteld. Ook weet de koper vaak niets af van het karakter van de betreffende vogelsoort en dat kan tot teleurstellingen leiden. Ik zal U een paar voorbeelden uit de praktijk geven.

Regelmatig schaffen mensen lori's aan, die volgens de dierenwinkel van zaad leven. De vogels houden het echter maar kort uit op een zaadmengsel. Bovendien kunt U zich voorstellen wat voor gevolgen de lori-ontlasting voor de huiskamer heeft. Sommige vogelsoorten, zoals de Timney Grijs Roodstaart voldoen vaak niet aan de gestelde verwachtingen. Ze worden niet makkelijk tam, praten vaak slecht en vertonen nogal eens agressiviteit. Zij zijn dan ook minder geschikt om alleen in een kooi te houden. Een grote ara in een rijtjeshuis zal waarschijnlijk tot een fikse burenruzie leiden, zodat de vogel snel weer verkocht moet worden.

Deze voorbeelden laten zien dat het verstandig is om goede informatie in te winnen over karakter en verzorging van een vogelsoort, voordat tot aanschaf wordt overgegaan.

Helaas ontbreekt het hier vaak aan. Veel eigenaars blijken weinig kennis over hun papegaai te hebben wat betreft de huisvesting en verzorging, het karakter en de voeding. Mijn ervaring is dat dierenwinkels vaak onvoldoende en soms ook onjuiste informatie verstrekken. Nog steeds is het een belangrijke taak voor de dierenarts om de nodige informatie te geven. Een vogel voor de huiskamer wordt vaak bij een particulier of in een dierenwinkel gekocht. Bij onderzoek van de vogel worden vaak verschijnselen van voedingstekorten ge-

zien. Het is dan ook zinvol om een nieuw aangeschafte vogel door een dierenarts te laten onderzoeken. Die kan adviseren hoe deze tekorten verholpen kunnen worden en nieuwe tekorten voorkomen kunnen worden.

Kweekvogels

Bij mijn verhaal over de aanschaf van vogels voor de kweek, dat nu volgt, zal ik nog ingaan op verdere onderzoeken die mogelijk zijn.

Heeft men al meerdere vogels, dan moet een nieuwe aankoop in quarantaine worden gezet. Dat betekent, dat de vogel gedurende 30 tot 60 dagen in een aparte ruimte wordt gehouden. Daarna pas mag de vogel tussen het al aanwezige bestand worden geplaatst. Het is aan te raden om de quarantainevogels als laatste te verzorgen en hierbij aparte kleding te dragen. Voordat u weer teruggaat naar uw andere vogels, moet u goed uw handen wassen. Deze maatregelen zijn heel belangrijk om verspreiding van ziektes te voorkomen. Tijdens de quarantaineperiode kunnen het gedrag en de eetlust van de vogels geobserveerd worden. U kunt de vogel aan het begin en het eind van de quarantaineperiode wegen, om te zien of hij/zij goed op gewicht is en ook blijft.

Pas aangekochte vogels kunnen het best door een dierenarts worden onderzocht. Met een lichamenlijk onderzoek kunnen sommige ziektes worden gevonden. Enkele aandoeningen, onderzoeken en preventieve maatregelen zal ik nu nader toelichten.

Psittacosis

Psittacosis of papegaaienziekte wordt veroorzaakt door chlamydia psittaci. De verschijnselen bij de vogels variëren sterk, maar de klassieke verschijnselen zijn:

- sloomheid
- oog- en neusuitvoeling
- erg dunne ontlasting

Sommige dieren vertonen zelf geen verschijnselen van de ziekte, maar zijn drager van de ziekte. Dat betekent, dat ze de ziekteverwekker bij zich hebben en deze regelmatig uitscheiden. Zo

kunnen ze andere dieren, maar bij deze ziekte ook de mens, ziek maken. Om er achter te komen of uw nieuwe aankoop drager van de ziekte is, kunt u de ontlasting laten onderzoeken. Tegenwoordig is het met een grote mate van betrouwbaarheid mogelijk om chlamydia's in de ontlasting aan te tonen. Met behulp van een wattestaafje (swab) wordt een monster genomen uit de cloaca van de vogel. Dit onderzoek vindt in een laboratorium plaats.

Worminfekties

Bij papegaaien komen worminfekties voor. Zowel infekties met rondwormen (o.a. spoelwormen en haarwormen) als lintwormen zijn mogelijk. Rondworminfekties zijn met een eenvoudig ontlastingsonderzoek vast te stellen. Dit in tegenstelling tot lintworminfekties. Lintwormen scheiden vaak geen eieren uit in de ontlasting. Daarom is het verstandig om elke nieuwe aankoop tegen lintwormen te behandelen om zo te voorkomen dat het dier aan een lintworminfektie sterft.

Bakteriële infekties

Zo nu en dan komt het voor, dat papegaaien dragers zijn van de paratyfusbakterie. Ze zijn zelf niet ziek, maar dragen de bacterie bij zich. Elke vorm van stress kan aanleiding zijn voor het uitscheiden van de bacterie in de ontlasting. Uw andere vogels lopen dan gevaar besmet te worden.

Behalve de paratyfusbakterie kunnen er ook andere bacteriën in de darm voorkomen, die er eigenlijk niet in mogen zitten. Deze bacteriën kunnen zich bij slechte weerstand van de vogel in de darm nestelen, bijv. bij overbevolking, import, voedingstekorten of slechte hygiëne. Met een eenvoudig bacteriologisch onderzoek van de ontlasting kunnen zowel deze bacteriën als de paratyfusbakterie worden aangetoond. Worden ze gevonden, dan kan een gerichte behandeling met antibiotica gegeven worden.

Virusinfekties

Ondanks alle genoemde maatregelen is het niet mogelijk om met 100% zeker-

Groenwangamazone met te lange snavel.

Grijze roodstaart met absces aan oog.

Geelkruifkaketoe overleden aan lintwormen.

Venezuela amazone met pseudo tuberculose.

heid vast te stellen dat de vogel geen besmettelijke ziekte bij zich draagt. Men name virusziekten zijn moeilijk uit te sluiten. In Nederland spelen virusziekten nog geen belangrijke rol. Wel ligt het in de verwachting, dat door de internationale handel in papagaaien diverse virusziekten uit West Duitsland en de Verenigde Staten naar ons land zullen komen. Vooral in de V.S. komen virusziekten veel voor. Een zeer gevaarlijke ziekte is Pacheco disease. Deze ziekte wordt door een herpes virus veroorzaakt. In Nederland is deze ziekte enkele malen vastgesteld. Een papagaaienbestand wordt er in enkele dagen door gedecimeerd. Toch bestaat er een vrij eenvoudige manier om er achter te komen of uw aankoop mogelijk drager is van dit virus.

U moet dan gebruik maken van z.g. "verklikker vogels". Dit zijn vogels, die zeer gevoelig zijn voor het virus en ziek worden na besmetting. U plaatst deze verklikker vogels bij uw nieuwe aankoop en kijkt of ze ziek worden. U kunt zelfs gedurende 10 dagen wat ontlasting van uw nieuwe aankoop ingeven om zo een eventuele besmetting op te wekken. Als verklikker vogels kunt u grasparkieten of valkparkieten gebruiken. Deze vogels moet u wel zelf kweken en houden. U moet er namelijk zeker van zijn dat het gezonde dieren betreft. Treedt er sterfte op bij de verklikker vogels, dan kan op deze vogels onderzoek worden verricht in plaats van dat u sectie op uw nieuwe aankoop moet laten doen.

Menigeen zal zich nu wel afvragen of het werkelijk nodig is al deze onderzoeken uit te voeren. Een drager van bepaalde ziekten is echter met het blote oog niet van een gezonde vogel te onderscheiden. Wilt u uw bestand gezond houden en geen risico's lopen, dan moet u voor uzelf strenge regels opstellen wat betreft aankoop, quarantaine en hygiëne. Bepaalde papagaaiensoorten zijn heel moeilijk te krijgen, omdat de importen gestopt zijn en de kweek nog niet goed op gang gekomen is. Soorten waarvoor nog geen importverbod bestaat, worden in veel kleinere aantallen aangevoerd, omdat het uitvoerende land exportquota instelt. Voor vele, nu nog eenvoudig te verkrijgen vogels, komt waarschijnlijk een importverbod. Het betreft voornamelijk vogels die op een of meerdere eilanden voorkomen. Al met al moeten we zuinig zijn op de vogels die we nu bezitten. Dat is de basis voor de kweek. Vandaar dat het noodzakelijk is dat we alleen gezonde dieren aan ons bestand toevoegen.

A L P E N K

Sommige dieren lijken soms op schoolkinderen die spelletjes doen. Neem de alpenkraaien *Pyrrhocorax pyrrhocorax* bijvoorbeeld. Tijdens de vakantie in Zwitserland of Oostenrijk krijgt u hen zeker te zien. U moet dan eens letten op hun kinderlijk gedrag van zorgeloos pleziermaken. Favoriet is hun spel in de wervelwind, vooral als er rotsen en torens in de buurt zijn, waaromheen ze hun perfecte stuntvliegerij kunnen tonen.

Zonder ooit met elkaar in botsing te komen. Ze kunnen als een pijl omhoogschieten, waarbij van een opwaartse luchtstroom gebruik wordt gemaakt. Dan volgt na een behendige wending het als een steen suizend omlaagvallen, waarbij de dichtgevouwen vleugels stijf tegen het lichaam worden gedrukt. De vlucht wordt eerst vlak boven het water of de grond afgeremd door precies op het juiste moment de vleugels te spreiden. Heel behendig wordt de omhoogvlucht weer ingezet. Als volleerde stuntvliegers kunnen in de lucht ook complete salto's worden gemaakt. Enig nut schijnen die halsbrekende toeren niet te hebben. De alpenkraaien hebben blijkbaar plezier in deze vorm van vrijetijdsbesteding.

Men heeft zich al herhaaldelijk afgevraagd of dieren iets voor hun genoegen kunnen doen en of ze zich (evenals mensen) op de een of andere manier kunnen vermaken. Ook nu nog zijn de meningen op bepaalde punten verdeeld. Heeft men huisdieren (onverschillig of dit nu katten, honden en vogels of minder bekende soorten zijn), dan krijgt men vroeg of laat een gedrag te zien, waaraan de dieren blijkbaar plezier beleven. Worden de dieren echter in te kleine kooitjes gehouden, dan wort het gedrag zo vertekend en mechnsch, dat men de indruk krijgt met een robot te doen te hebben, waarbij alle bewegingen zijn geprogrammeerd. In Australië komen alpenkraaien *Corcorax melanorhampus* voor, die aan de Europese verwant zijn en op het gebied van gezelschapspelletjes ook het een en ander laten zien. Zo kan daar de één een kort stokje in de snavel nemen, waarna de anderen proberen het met een snelle beweging van de kop te pakken te krijgen. Het spelletjeskarakter blijkt hier wel zeer duidelijk te zijn. Dan is er nog het volg-de-leider-spel, waarbij een vogel ver loopt van de troep en de anderen proberen hem in te halen. De dieren lopen daarbij over de grond en is er een boom in de buurt, dan wordt er met grote behendigheid ingekomen. Ze komen dan ook de boom weer uit en het elkaar nazitten wordt dan op de grond weer op dezelfde wijze voortgezet. De bekende historicus professor dr. J. Huizinga (Groningen, Leiden) sprak van *homo ludens*, de spelende mens en heeft daaraan in 1938 een boek gewijd. Verschillende dieren (en misschien heel wat meer dan wij denken), tonen een gedrag waarbij ongetwijfeld het *animal ludens*, het spelende dier van toepassing is. Een opmerkelijk verschijnsel dat onze nauwe verbondenheid met het dier demonstreert. De naaste verwant is de alpenkauw *Pyrrhocorax graculus*. Beiden zijn iets groter dan de kauw. Het verenkleed van de alpenkraai is glanzend blauwzwart, soms met een groene weerschijn op vleugels en staart, zoals bij de ekster *Pica pica*. Hij heeft rode poten en een lange gebogen rode

R A A I E N

snavel, waaraan hij gemakkelijk te herkennen is. De snavel van de jongen is daarentegen geelrood. Geen grote verschillen met de alpenkauw, maar deze heeft een kortere, meer geelachtige snavel. Het geluid blijkt heel anders te zijn: een ijle schrille roep die niet erg kraaiachtig aandoet. De roep van de alpenkraai lijkt op die van de kauw. Maar blijkt muzikaler en hoger te zijn. De Australische alpenkraai **Corcorax melanorhampus** behoort tot een op de kraaien lijkende familie. Hij lijkt nog het meest op een grote kauw, maar heeft een gebogen snavel als de echte alpenkraaien en witte vlekken op de grote slagpennen, die in de vlucht goed zijn te onderscheiden. Het woongebied omvat oostelijk Australië. De nesten blijken slordige bouwsels van twijgen te zijn, alsmede van varens, heide en schapewol. Voorkeursplaatsen zijn hoge rotsrichels of overhangende daken van zeegrotten. Meer landinwaarts worden verlaten gebouwen gebruikt, steengroeven en rotsranden. De alpenkraaien blijken vooral in Azië veel in gebouwen te broeden. Een aardige bijzonderheid is dat ze ook in de Chinese muur broeden. Het broeden wordt op veel plaatsen in kolonies gedaan. Legsel van drie of vier eieren, soms meer tot maximaal zeven. De broedtijd van zeventien of achttien dagen begint na het leggen van het eerste ei. Als gevolg daarvan komen de jongen met tussenpozen uit. Er wordt slechts door het vrouwtje gebroed en gedurende die tijd wordt ze nauwgezet door het mannetje gevoerd. Hij blijkt een bijzonder trouwe echtgenoot te zijn. Ongeveer veertig dagen blijven de jongen in het nest. Voedselzeken wordt door de ouders samen gedaan. Nadat de jongen zijn gevoerd, geeft het mannetje zijn vrouwtje voedsel. Nog enige dagen blijven de jongen in de buurt van het nest. Beginnen ze te vliegen, dan worden ze door de ouders meegenomen op de voedseltochten, waarbij ze leren zelfstandig voedsel te zoeken. Door alpenkraaien en alpenkauwen worden vooral insecten en larven gegeten. Laatstgenoemde zoeken ze door met de snavel in de grond te boren. Duizendpoten, wormen, kevers en lar-

ven worden op die manier bemachtigd. Tussen rotsen en steerblokken worden ook allerlei dieren gevangen. Ook plantaardig materiaal wordt in geheel niet versmaad. Troepen alpenkraaien zoeken vaak met lange veerkrachtige sprongen een gebied af, op vrijwel dezelfde manier als roeken **Corvus frugilegus** dit doen. Vooral alpenkauwen azen ook op afvalhopen om iets eetbaars te vinden. Ze worden vaak bijzonder tam en dan kan men heel wat plezier met hen beleven. Hagedissen worden soms ook wel gegeten en wellicht knaagdieren. Schapen zouden in de tijd dat er lammeren zijn, kunnen worden aangevallen. De alpenkauw en de alpenkraai worden in grote delen van Zuid-Azië en Europa aangetroffen. De alpenkauw komt in de alpen voor, alsmede in Griekenland, de Balkan, Noord Italië, Corsica en Spanje met uitzondering

Prof.dr. Anthonie Stolk

van de zuidwestpunt. Met de alpenkraai komt de alpenkauw plaatselijk in het Midden Oosten voor en verder tot in China en Zuid Azië. De alpenkraai prefereert steile rotsachtige zeekusten en de alpenkauw geeft de voorkeur aan meer landinwaarts gelegen bergketens. De verspreidingsgebieden overlappen echter voor een groot deel elkaar. Gewoonlijk is de alpenkraai talrijker, maar de alpenkauw komt op grotere hoogten voor. In Europa wordt de alpenkraai langs de Engelse westkust gevonden, alsmede in Ierland, grote delen van de Alpen, Sicilië, Sardinië, Zuid Italië, Griekenland en plaatselijk in de Balkan. Een geïsoleerde kolonie komt in Ethiopië voor, ongeveer 2400 kilometer verwijderd van de dichtstbijzijnde. Vermoedelijk is dit een restant uit één van de ijstijden, toen waarschijnlijk de hele populatie naar het zuiden trok. De aantallen van de alpenkraai gaan in heel Europa sterk achteruit. Het aantal broedparen is bijvoorbeeld in Engeland sterk afgenomen. De vogels handhaven zich alleen nog in Ierland, Wales en op het eiland Man. In Schotland hebben ze

in het binnenland gebroed, maar momenteel zijn ze tot enige eilanden beperkt. Voor deze teruggang bestaat geen duidelijke verklaring. Met uitzondering van de raaf **Corvus corax** heeft de kraaienfamilie de neiging om zich uit te breiden, ondanks het rigoureuze ingrijpen van de mens. Volgens één verklaring bindt de alpenkraai zonder succes de concurrentiestrijd aan met de alpenkauw die zich in niet geringe mate blijkt uit te breiden. Dit is bijvoorbeeld in Spanje het geval. Er zijn daar gevallen bekend van alpenkauwen en alpenkraaien die om de beschikbare broedplaatsen vechten. Is het verdwijnen van de alpenkraai te wijten aan concurrentiestrijd met een andere soort, dan is het de moeite waard om de aandacht te vestigen op het feit dat de mens niet de enige oorzaak is van de achteruitgang van een soort. Zelfs zonder de mens blijkt het evenwicht in de natuur voortdurend te verschuiven, wat het uitsterven van een soort tot gevolg kan hebben. Alpenkraaien worden vaak op zeer grote hoogte aangetroffen. Ze zijn in de Himalaya broedend gevonden: tot op 5700 meter hoogte en ze broeden regelmatig tot op 5100 meter. Een Mount Everest-expeditie trof in één geval alpenkraaien aan op 8100 meter. Om in zulke ijle lucht in leven te blijven moet wel problemen met zich meebrengen. Vogels hebben immers veel zuurstof nodig om te vliegen. In zulke 'verdunde' lucht moet het vliegen zelf wel moeilijk zijn.

Succesvolle kweek n

De Chinese Babax is een vogel die we nog maar weinig in Nederland zien. Ze behoren tot de spottijstertimalies en zijn een overgangsvorm naar de gaailijsters. In het februarinummer van Onze Vogels 1990 wordt de soort duidelijk omschreven zodat ik hier niet verder op in hoeft te gaan.

(Babax lanceolatus)

Het was in januari 1989 dat ik bij een handelaar deze vogels zag zitten. Ik kende de vogels nog niet en vond de prijs nogal hoog voor deze op het eerste gezicht toch wat eenvoudig gekleurde vogels. In juni 1989 zaten zij er nog en door ruiling van andere vogels kwamen zij onder de naam Muskaatlifsters in mijn bezit. Beide vogels verkeerden in een prima conditie en had ik mijns inziens een span. De verschillen zijn maar klein, maar als de vogels naast elkaar zitten, zie je dat de man warmer bruin en voor de borst roomkleurig is, de pop is wat grauer en iets kleiner. Bij thuiskomst plaatste ik ze in een binnenvlucht van 1 x 2 meter. Het zijn erg beweeglijke vogels, ze springen als "kangeroes" over de zitstokken. Door hun gedrag kreeg ik steeds meer aardigheid in de vogels, vooral omdat ze snel vertrouwd raakten, ze erg nieuwsgierig zijn. Na een week of drie liet ik ze in een binnenvlucht met een buitenvlucht van 6 x 2,50 meter. De buitenvlucht is gedeeltelijk overdekt en rijkelijk beplant met coniferen, vlierstruiken, bessenstruiken, laurierkers en siergrassen. Een overdag constant stromend beekje zorgt ervoor dat de vogels naar behoefte kunnen baden. De vogels voelden zich al snel thuis en kwamen alleen maar binnen om te eten. De volière werd verder nog bevolkt met een dertigtal kleine tropen, Japanse nachtegalen, emeraldspreeuwen, grijskopspreeuwen, brilvogels, geelkopbeo's, roodoorbuulbuuls, duifjes en kwartels. Dit kleurrijke gezelschap leefde in harmonie met elkaar. De babaxen waren altijd in elkaars nabijheid en sliepen naast elkaar hoog in een struik. In de ochtend en avond zijn ze erg actief. Ze jagen dan veel op insecten en laten regelmatig gefluit en soms gekrijs horen. In de wintermaanden waren de vogels vrij rustig en hoorde ik maar weinig hun geroep. Ze verbleven hoofdzakelijk buiten, hebben een vrij lange

bevedering en zijn goed tegen vocht en koude bestand. In maart van dit jaar werd het rumoerig in de volière. De babaxen floten zoals ik ze nog nooit eerder had gehoord. Het was zacht en liefkozend waarbij beide vogels hun veren opzetter. Ik begreep dat dit een baltsgedrag was en ik begon een beetje te hopen op gezinsuitbreiding. De hoop werd me ontnomen toen ik bemerkte dat de roodoorbuulbuuls ook plannen maakten en het steeds met de babaxen aan de stok hadden. Eind april besloot ik de buulbuuls maar uit te vangen, omdat ik door de steeds feller wordende ruzies weinig van broeden kon verwachten. De rust keerde direct weer terug. Begin mei begonnen de babaxen met strootjes te slepen en te baltsen. Paringen heb ik niet waar kunnen nemen. Ik heb het vermoeden dat dit op de grond gebeurd. Op 18 mei begonnen beide vogels in een vlierstruik een nest te bouwen. Dit bestond uit takjes, strootjes en werd van binnen met fijne grassen en cocosvezel afgewerkt. Het is een komvormig nest, wat lijkt op en de grootte heeft van een merelnest. Het werd op een hoogte van 1,70 meter gebouwd. Na drie dagen was het nest klaar. Er werd op 22 mei het eerste ei gelegd en meteen met broeden begonnen. Op 24 mei was het legsel compleet, het bestond uit drie diepblauwe eieren. Nestcontrole was erg moeilijk omdat de vogels nu erg agressief waren. Daar ik ze ook niet teveel wilde storen, gokte ik dat de eieren na 14 dagen uit moesten komen. Ik ging dus niet meer controleren, ondertussen deed zich een nieuw probleem voor, de grijskopspreeuwen hadden steeds ruzie met de babaxen. De pop broedde vrijwel alleen. De grijskopspreeuwen werden steeds lastiger, ook naar de andere vogels toe. Daarom besloot ik die uit te vangen. Twee dagen later vond ik in een parkietenblok een nest met eieren van de spreuwen. Het blok waar altijd de bourkes in zaten had dus voor andere bewoners plaats gemaakt, zonder dat ik dit had opgemerkt. Dit blok hing ongeveer 1 meter van het babaxnest en beide soorten zaten dus in elkaars territorium. Ook een groenvleuge duif moest het ontgelden. Ik denk vanwege z'n grootte werd er voortdurend door de babaxman jacht op hem gemaakt. Toen ook deze werd uitgevangen keerde de rust weer. De overige vogels bleven ongemoeid er het broeden verliep zonder problemen. De 14e dag (6 uni) plaatste ik een grote plastic schaal met meelwormen, pinky's en vleesmaden op de grond. De man was nu erg opge-

t de Chinese Babax.

Tekst: J.Miedema
Foto: C.Scholtz/Van Os
en J. Miedema

wonden. Bij nestcontrole bleek dat er twee jongen uit waren. Beide ouders verdedigden hun kroost goed en pikten mij en schreeuwden dat het niet mooi meer was. De jongen werden prima gevoerd. Ik kon op de zesde dag de drie jongen nog maar net met 4,5 mm ringen ringen. De jongen waren wat grauw van kleur en hadden al wat stoppels van veren. Het verstrekte levend voer werd prima opgenomen. De meelwormen, welke ik per 2 kilo inkocht, bestrooide ik met zes gram korvimin per kilo meelwormen. Tevens kregen ze zo nu en dan een stuk vochtig gemaakt bruinbrood bestrooid met druiversuiker. Verder werden de meelwormen op zemen gehouden. Vooral de pas vervelde en verpopte meelwormen werden zoveel mogelijk gegeven. De vogels zochten deze er ook het eerste uit. De jongen groeiden als kool. Na tien dagen ging één van de jongen dood. Na 12 dagen vloog er één jong uit en bleef er een jong in het nest. Dit jong werd nog maar weinig gevoerd, het stierf de volgende dag. Het ene uitgevlogen jong was nog erg onbeholpen, maar al redelijk bevederd. Naar het oude nest werd niet meer omgekeken. Het jong verbleef nog

twee weken in een struik, waar het door de ouders en emeraldsoreeuwen werd gevoerd. Nu strooide ik ook driemaal daags een handvol maden in de buiten-volière, omdat de babaxen veelvuldig op de grond onder de houtsnippers zochten naar insecten. Ook de pas verpopte maden en de net ontwikkelde muggen bleken een goed opkvoer te zijn. Na 28 dagen begon het jong zelf te eten. Ik verstrekte het voer toen in de buitenvlucht. De maden en meelwormen werden met universeelvoer gemengd. Het ouderpaar begon direct daarna aan een tweede legsel. De pop zat op 4 juli opnieuw op drie eieren in een nieuw nest te broeden. Dit kwam mij niet zo goed uit, omdat wij op vakantie zouden gaan. Gelukkig is ook mijn vader een groot vogelliefhebber en wist ik dat als de jongen uit zouden komen, ze op een goede verzorging konden rekenen. Te meer omdat we nu wat ervaring hadden opgedaan en wisten welk voer nodig was. Na mijn vakantie lagen er drie geringde babaxen in het nest en vlogen zij allen na 12 dagen uit. Het oude jong was knap gegroeid en begon steeds meer op de ouders te lijken. In beginsel zijn ze overwegend bruin met weinig

bestreping. Na 14 dagen lag er één jong van het tweede legsel dood. Na 15 dagen weer één. Ik vreesde ook voor het derde jong, want de de jongen waren alle even groot en ik kon niets aan de dode jongen zien. Waarschijnlijk heeft het aan het erg warme zomerweer geleden $\pm 34^{\circ}\text{C}$. De oude vogels waren zeer rustig. Het derde jong lag veelal wat uitgestrekt op de koelste plaatsen op de grond. Gelukkig werd dit jong toch voldoende gevoerd. Op een leeftijd van drie weken begon het meer in de struiken te klauteren. De ouders begonnen nu met een derde legsel en volgde er nog een vierde. Deze twee laatste legselen werden door mij blijkbaar verstoord omdat ik hier nu meer dia's van wilde maken en de struiken in de volièrre noodgedwongen wel moest snoeien. Eigenlijk vond ik twee broedsels ook meer dan voldoende. Ik ben nu toch de trotse bezitter van twee jonge babaxen. Het heeft me kilo's meelwormen en liters maden gekost, maar dit kostenaspect weegt niet op tegen de genoegdoening en ervaring van deze toch wel bijzondere kweek. Elke vogelliefhebber kan ik deze gezellige, sterke en vooral lieve vogels aanbevelen.

Even voorstellen "World Parrot Trust"

Waarom is er geen stichting voor parkieten? Deze vraag moet iedereen, die zich serieus inlaat met wat voor hem de meest fascinerende vogelsoort is, al eens beziggehouden hebben. Uiteindelijk bestaat er een "World Pheasant Association" (voorfazanten) die bewezen heeft dat de vogelliefhebberij en het "veldwerk" best kan samenwerken voor het behoud van fazanten (als een groep tussen de meest bedreigde vogels ter wereld). Ook kennen we de "Wildfowl Trust" die streeft naar het behoud van een serieus watervogelbestand en de "Hawk Trust" (valkenstichting) om er maar enkele te noemen. In het voorbije decennium werd er een onderzoek gedaan naar het wildbestand van parkieten en papegaaien. Veel meer soorten zijn met uitsterven bedreigd dan men aanvankelijk dacht; ongeveer 70 van de bij benadering 320 soorten. Het verlies van hun biotoop en een overdreven handel bracht de groep der papegaaien tot één van de meest bedreigde diersoorten op deze aardbol en dat in 10 jaar tijd! Waarom werd er dan geen parkietenstichting opgericht? Misschien omdat het zo'n immense taak leek dat niemand de handschoen durfde opnemen. Maar uiteraard was er iemand, ergens, die bereid was meer te doen dan zich te verbazen over het feit dat de "Parrot Trust" niet bestond. Mike Reynolds begon er over te denken tien jaar geleden. Gedurende die periode gebruikte hij al zijn energie en financies om Paradise Park in te richten. Dit park moest het centrum zijn voor zeldzame en bedreigde vogels in Hayle, Cornwall (bijna op het meest zuidelijke puntje van Groot Britannië). Twee jaar geleden werd deze onderneming succesvol en kon hij wat van de ingangsgelden spenderen aan beschermingsdoeleinden. Achttien maanden geleden begon hij te onderzoeken hoe hij een programma voor geldelijke steun kon opzetten, door de hulp in te roepen van een onderlegd juridisch adviseur. Zo kwam hij plots tot de oprichting van "The World Parrot Trust" in 1989. Een van Mike's favoriete uitspraken is deze van Admund Burke: "Niemand maakt een grotere fout dan hij die niets deed omdat hij alleen een klein beetje kon helpen". Maar Mike Reynolds deed meer dan dat klein beetje. Van juni tot september 1989 bracht hij 11000 £ ongeveer 700.000 fr

of 35.000 gulden bijeen om de stichting te lanceren, het was zelfs niet moeilijk de, ideeën waren meestal eenvoudig doch zeer succesvol. Een populaire act in Paradise Park in de prooivogelshow tijdens de zomermaanden. Die wordt gebracht door twee jonge komieken, David en Martin, die het publiek zozeer vermaken dat ze op het einde van hun vertoning, bij de steunbode voor het projekt 8000 £ verzamelden in drie maanden tijd. Door de verkoop van kleine zakjes diervoeder aan de bezoekers werden de inkomsten met nog eens 3000 £ verhoogd. Op basis van een overeenkomst kwam daar nog eens 10.000 £ bij uit de winstpot van Paradise Park. Zo kon de Trust haar eerste projekt financieren, nl. de steun aan een van de meest bedreigde vogels ter wereld, de Mauritius parkiet (*Psittacula echo*). Een in het oogspringend, kleurrijk bord in Paradise Park zorgt voor verdere inkomsten. Op dit bord zien we een geelvleugelara die de kleine Mauritius parkiet onder de vleugel neemt. Hoe worden deze donaties nu gebruikt? Ze worden gebruikt om aan de doelstellingen van de Trust tegemoet te komen. Deze doelstellingen zijn als volgt gedefinieerd; 1. De publieke opinie wereldwijd inlichten over de bedreiging van het parkietenbestand. Het opwekken van hun interesse, hun medeleven en hun steun. 2. Actie ondernemen om de biotopen te beschermen en te behouden. 3. Verzamelen en verspreiden van informatie over de actuele stand van zaken omtrent parkietenpopulaties in het wild en in gevangenschap. 4. Aanbevelen van effectieve controle op de internationale handel op uit het wild gevangen vogels en de vanging ervan door in gevangenschap gekweekte exemplaren. 5. Aanmoedigen van samenwerking in het kweken van parkieten en papegaaien tussen liefhebbers en zoölogische instituten, en een betere band tussen de organen die zich bezig houden met het doel populaties van bedreigde soorten te creëren die zichzelf in stand houden. 6. het promoten van hoge maatstaven in het houden van papegaaien als huisdieren. 7. Aanmoedigen van onderzoekprojecten zoals b.v. diergeneeskundige zorgen en de vrijwaring van genetische diversiteit. Dit is een ambitieuze lijst van prioriteiten die niet bereikt kunnen worden zonder

de hulp van veel parkietenliefhebbers. Hoewel velen reeds gretig bezig waren met het geven van hulp i.v.m. het behoud van parkieten, had dat niet veel zin zolang ze er alleen voorstonden. Nu bestaat de mogelijkheid om hun enthousiasme, hun kennis en hun financies te bundelen om dit ambitieuze plan te doen werken. De Trust werd op 15 oktober gelanceerd in het magazine "YOU" (Zondagsblad). YOU heeft een oplage van 2 miljoen en kent een grote verspreiding. De dinsdag daarop kwam de eerste post voor de "The World Parrot Trust", als gevolg van het artikel, bij Mike Reynolds op de ontbijttafel. Elke brief bevatte een cheque en bemoedigende woorden van enthousiasme. Op het eind van de 2e week, had de Trust reeds meer dan 200 leden, en het vertrouwen om door te zetten, wetende dat veel parkietenliefhebbers achter de doelstellingen stonden. Ieder lid zal een driemaandelijkse tijdschrift ontvangen: "Psitta Scene" dat door mij uitgegeven wordt op vraag van Mike. Dit is een opwindend plan. Het eerste nummer verscheen in oktober en we hopen dat het de wereld rond mag gaan om nieuwe leden, morele en financiële steun binnen te brengen. Ook U kan ons helpen om van "The World Parrot Trust" een invloedrijke en effectieve organisatie te maken, die alleen werkt voor het welzijn van de parkieten en papegaaien die zo wanhopig nood hebben aan zo'n trust. Wanneer u mild genoeg bent om een gift te doen of om lid te worden van de Trust, wees er dan zeker van dat uw bijdrage voor 100% gebruikt wordt voor dit doel. Administratiekosten worden (tenminste voor de 2 beginjaren) gedragen door Paradise Park. Hun kantoorpersoneel, computers en andere faciliteiten staan ten dienste van de Trust zonder bijkomende kosten voor de stichting. Door u lid te maken draagt u uw steentje bij voor het behoud van de mooiste en intelligentste vogels op de wereld. Het lidmaatschap kost 10 £ (Pond) per jaar. Elke bijkomende gift is uiteraard zeer welkom. Stuur uw cheque naar **THE WORLD PARROT TRUST, R14, GLANMOR HOUSE, CORNWALL TR27 4HY, ENGLAND.**

Rosemary LOW.

De al of niet schadelijkheid van de Aalscholwers

In sommige streken worden de aalscholwers fel achtervolgd, omdat ze als viseters voor de visserij en de mens schadelijk zouden zijn. De kwestie is eigenlijk dat deze 'zeekraaien' goede bliksemafleiders en zondebokken zijn voor de visserij. Doen sportvissers hieraan mee, dan lijkt dit toch wel bijzonder weinig gerechtvaardigd.

Bij de sportvisserij wordt de vis immers als tijdverdrijf en voor eigen genoegte gevangen en zeker niet om als voedsel voor de mens te dienen. Alleen daar waar de mens de vis in visvijvers kunstmatig in grote scholen voor de kweek houdt, of waar hij ze opjaagt om ze in netten en fuiken te vangen, kan het een enkele maal gebeuren dat de aalscholwers werkelijk schade aanrichten. Afgezien van deze onnatuurlijke uitzonderingsgevallen, ligt het echter veel meer voor de hand dat door aalscholwers de belangen van de visserij eerder worden gediend dan geschaad. Aalscholwers hebben immers minder goede vissen dan de mens meestal vangt, op hun naam staan, alsmede kleinere exemplaren. Evenals andere viesetende dieren dit doen, kiezen de aalscholwers de minder gezonde exemplaren als prooidieren uit. In tegenstelling tot de mens bestaat bij deze dieren geen gevaar dat ze een bepaald water overvissen, dat wil zeggen dat ze meer vis

vangen dan door de natuurlijke voorplanting kan worden vervangen. Aalscholwers worden in een groot aantal delen van Afrika en Azië in kooien gehouden. Men gebruikt ze daar om vis te vangen. Door de vissers worden de tamme vogels op de rand van de boot meegenomen en met een ring van zacht leer of hennep om de hals te water gelaten. Hebben ze een vis gevangen, dan komen ze naar boven en zoeken ze de boot op. Ze worden door de ring verhinderd om de prooi te verslinden en daarom leveren ze noodgedwongen de vis aan hun boot af. Het aalscholwervissen is in Japan tot een vast gebruik geworden, dat tot vermaak van de toeschouwers dient. Hier wordt meestal 's nachts gevestigd. Aalscholwers behoren met een groot aantal andere watervogels tot de zogenaamde guano-vogels. Zoals bekend bedoelt men hiermee de ontlasting van vleermuizen of vogels, die zich onder rustplaatsen of onder broedkolonies in enorme hoeveelheden ophoopt. Zoals bekend bevat de guano grote hoeveelheden voor de landbouw nuttige chemicaliën, waaronder de waardevolle fosforverbindingen. Het zijn echter juist deze stoffen, die door de mens met elke oogst aan zijn akkers worden onttrokken. Wil de produktiviteit op peil worden gehouden, dan moeten de stoffen weer aan de bodem worden toegevoegd. Daarom is guano een waardevolle fosforhoudende mest en worden de guano-afzettingen stelselmatig geëx-

ploiteerd. De rijkste guano-afzettingen blijken afkomstig te zijn van de reusachtige aalscholwervkolonies aan de westkusten van Zuid Afrika en Zuid Amerika, waar miljoenen van deze vogels zij aan zij nestelen. Opstijgende zeestromingen brengen immers juist aan deze kusten fosforverbindingen van de bodem van de oceaan naar boven. Men zou kunnen zeggen dat het oppervlaktewater wordt 'besmet', zodat daarin een onvoorstelbare rijkdom aan het zogenaamde plankton (zeer kleine zwerfende planten en dieren) tot ontwikkeling komt. Van hun kant dienen deze weer grotere dieren tot voedsel en via deze 'voedselketen' komt de fosfor dan tenslotte in het spijsverteringskanaal van de aalscholwers en daarmee in de guano terecht. De sardine *Engraulis ringens* in de wateren van Peru is een belangrijke schakel in deze keten. Voeren onder bepaalde, zelden voorkomende omstandigheden de zeestromingen geen fctoor meer aan, dan treedt onder de aalscholwers een massale sterfte op. Om de omvang van de broedkolonies te doen toenemen en de exploitatie van de guano-afzettingen te vergemakkelijken, heeft men dwars over de schiereilanden aan de kust van Peru muren gebouwd om op die manier honden en katten te weren. Men heeft aan de kust van Zuidwest Afrika in het ondiepe water langs het strand grote houten platformen op pijlers opgericht. Op cergelijke plaatsen in Florida treft men soortgelijke platformen als rustplaatsen voor de aalscholwers aan.

Goudvink

Op 25 januari 1991 hebben wij een brief gezonden naar Staatssecretaris Gabor waarin wij wijzen op geruchten dat zeer binnenkort de goudvink als kooivogel zal worden aangewezen. Een en ander als gevolg van een uitspraak door een hoog geplaatst ambtenaar tegenover AID ambtenaren. Wij hebben daarom ook aan de staatssecretaris verzocht om reeds nu vergunningen te verstrekken voor

het houden van die vogels, zoals dat reeds gebeurd voor het houden van bijvoorbeeld de Chukar patrijs. Het antwoord van de heer Gabor luidt dat onze organisatie al eerder is toegezegd dat het al dan niet aanwijzen van de goudvink als kooivogel, in overweging zal worden genomen in het kader van de nieuwe Faunawet, welke, zo schrijft hij, over enkele jaren o.a. de Vogelwet zal gaan ver-

vangen. Er is nog steeds geen beslissing genomen. Indien zou vaststaan dat die vogel inderdaad als kooivogel wordt aangewezen, zou het verlenen van vergunningen wellicht in de rede liggen. De huidige omstandigheden geven geen aanleiding om daartoe over te gaan, aldus staatssecretaris J.D.Gabor.

“DE KWEEK VAN DE I

Inleiding:

Dit onderwerp is geheel gebaseerd op persoonlijke ervaringen in de grasparkieten liefhebberij. Op het eerste grasparkieten symposium, wat in 1989 in Nederland is gehouden, was dit mijn lezing.

Terzake:

Van grasparkieten is een geschreven standaard gemaakt, waar in de richtlijnen wordt vermeld hoe het ideaalbeeld van de grasparkiet eruit moet zien. Deze beschreven grasparkiet (als deze te kweken zou zijn), had op de tentoonstelling 100 punten kunnen behalen. Maar omdat dit in de praktijk niet te realiseren

is, gebruiken wij deze standaard als richtlijn. De grasparkieten die het meest in de buurt van de standdaardeisen komen, krijgen 90 t/m 92 punten. Over deze topvogels onder de grasparkieten gaat dit onderwerp. Hoe moet men deze vogels kweken, het blijkt in de praktijk zéér moeilijk te zijn, maar niet zoals sommige kwekers denken onmogelijk.

Belangrijk is te weten hoe je moet handelen:

Liefhebbers hebben er veel voor over om goede grasparkieten te kweken. Zij geven veel geld uit aan broedkoppies, voeding en aan grasparkieten. Maar er komt meer voor kijken dan alleen deze zaken. Wat de meeste kwekers niet doen is investeren in kennis over hun vogels. Ik bedoel theoretische en praktische kennis. Vaak denken ze als zij eenmaal lid zijn van de parkieten speciaalclub, dat deze kennis hun vanzelf komt aanwaaien en dat is natuurlijk niet zo, u moet er zelf wat aan gaan doen.

Eerst de theoretische kennis:

De standdaardeisen aanschaffen is zeker een eerste vereiste. Daar staan alles in hoe de grasparkieten er op de tentoonstelling uit moet zien. Als u aan een wedstrijd meedoet, zal u de spelregels moeten kennen, zoniet dan wordt het heel moeilijk om hoog te scoren. Ook kunnen wij onze kennis aanvullen door een goed boek aan te schaffen over het kweken van grasparkieten en alle aanverwante zaken. Zo'n boek is b.v. "Handleiding voor de grasparkietenkweker" van dhr. W. Beckmann, wat in 1989 in vernieuwde vorm is uitgebracht.

De praktische kennis:

Als u er na een paar jaar achter bent gekomen, dat u met uw huidige kweekstellen niet verder komt op de tentoonstelling dan 88 en 89 punten, en u heeft er alles aan gedaan om goede grasparkieten te kweken maar het lukt niet, wat moet u dan doen. Hier begint eigenlijk de handleiding van hoe kweek ik de ideale grasparkiet. We zouden ook kunnen zeggen, hoe kweek ik het ideale type, wat u zelf erg mooi vindt en die toch aan de standdaardeisen voldoet, want het is mogelijk om met verschillende typen grasparkieten 90 t/m 92 punten te behalen. Er zijn zoveel onderdelen die het type kunnen beïnvloeden dat het praktisch onmogelijk is om 2 grasparkieten te kweken die er hetzelfde uitzien. Wel is het mogelijk om ze op elkaar te laten lijken. Als

Een lutino man met een goede bovenbouw, bevedering en kopbreedte. Ook de kleur, lichaamslengte en de stokstand zijn goed. Kortom een allround vogel met een goed showelement.

EALE GRASPARKIET"

u eenmaal weet wat voor type (uw ideale grasparkiet) u wilt gaan kweken, dan kunt u het volgende doen. O.a. tentoonstellingen bezoeken waar u veel goede grasparkieten kunt verwachten. U zoekt dan naar de grasparkieten die het meeste indruk op u maken en u

vergelijkt ze dan met het type wat u wilt gaan kweken. Heeft u eenmaal een keus gemaakt, zoek dan contact met de kweker van uw keuze. De kweker met wie u contact zoekt moet er wel een zijn die een bepaalde lijn heeft opgebouwd met de kenmerken van het type wat u

voor ogen heeft. Al zijn/haar tentoonstellingvogels moeten op elkaar lijken. De twintigste grasparkiet moet nog duidelijk de kenmerken tonen van de beste vogel van deze kweker. Als dit het geval is, dan hebben we met een echte topkweker van grasparkieten te doen. Echte topkwekers zijn er in Nederland hooguit 20. Met een topkweker wordt in dit geval niet bedoeld de behaalde status bij de P.S.C.. Dat er zo weinig topkwekers zijn, heeft te maken met de kennisoverdracht binnen de grasparkietensport, dit zou naar mijn mening veel beter kunnen. De grasparkieten symposia's die nu jaarlijks worden gehouden, zijn natuurlijk een stap in de goede richting. Eenmaal contact gezocht met zo'n kweker, dan uitleggen wat u zo aanspreekt in het type van zijn/haar grasparkieten. En dan proberen om een paar kweekstellen te kopen, dit hoeven u/terlijk geen top vogels te zijn. Het eerste jaar laat u de kweker waar u de grasparkieten heeft gekocht de stellen koppelen. U laat zich natuurlijk uitleggen waarom die kweker zo gekoppeld heeft en wat er uit verwacht kan worden. Een kweker die een lijn heeft opgebouwd, zal een goed inzicht hebben in wat er uit een bepaalde koppeling zal komen. Met lijnteelt bedoel ik een mildere vorm van inteelt zoals bv. neef x nicht e.d.. Deze topkweker heeft dus als het ware voor een groot gedeelte controle over de uitkomst. Daarom is het belangrijk dat u bij één kweker uw grasparkieten koopt. De ergste fout die een kweker kan maken is dat deze bij verschillende kwekers vogels koopt, men heeft dan totaal geen controle meer over de uitkomst van de koppelingen. U kweekt dan mogelijk allerlei type's door elkaar heen en u belandt dan snel met uw grasparkieten in de grote middenmoot. Alleen grasparkieten kopen bij een topkweker is niet voldoende, met deze kweker moet een intensief contact worden opgebouwd, erop neerkomend dat de nieuwkoper (starter) zoveel mogelijk kennis van deze kweker verwerft. De meeste topkwekers zijn bereid om hun praktische kennis over te dragen, maar u moet er natuurlijk wel om vragen. Het kweken van uw ideale grasparkiet lukt u nu éénmaal niet alleen.

Een grijsgroene opaline cinnamon man, deze vogel heeft iets bijzonders, dit is een grasparkiet met een brede kop, maar wel met voldoende hoogte, een goede kopstand en een mooie ooglijn. Dit zijn eigenschappen die moeilijk te combineren zijn. Daarnaast heeft deze grasparkiet forse, haast ronde stippen, voldoende lichaamslengte en een goede stokstand, een showvogel bij uitstek.

Tekst: Harry van Doorne
Foto's: Aart Stellenaar en Harry van Doorne

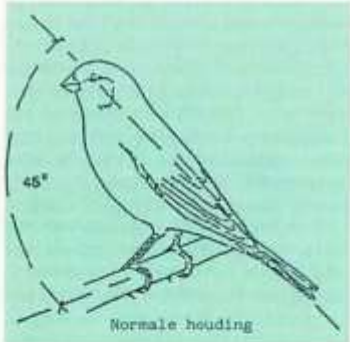
50 + 50 = 100

of De secundaire kenmerken van de kleurkanarie.

In het vorige artikel is aangegeven hoe we door gericht selecteren en zorgvuldig samenstellen van kweekparen fouten in de secundaire kenmerken grootte en vorm kunnen wegfokken of in ieder geval kunnen verminderen. De resterende secundaire kenmerken zijn houding, bevedering en conditie. Ook hier kan van alles misgaan.

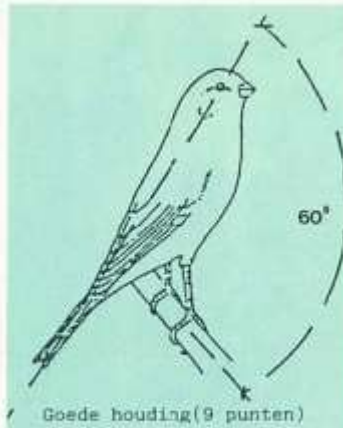
Houding

Het theoretisch maximum is 10 pnt., het praktisch maximum is 9 pnt.. Onderhouding - verstaan we de stand van het lichaam. Deze komt tot stand door een samenspel van vele factoren o.a. het man- of pop zijn maar zeker ook het karakter van de vogel. In verreweg de meeste gevallen zullen kleurkanaries rustig op de zitstok in een tentoonstellingskooi zitten. De stand van het lichaam is dan ongeveer 45 graden ten opzichte van de zitstok. Zo'n rustig zittende kanarie is goed te observeren en zal gemakkelijk goede eigenschappen maar ook de eventueel aanwezige fouten laten zien. In deze situatie wordt aan de rubriek houding 8 pnt. toegekend.

Het is mogelijk kleurkanaries met veel geduld zo af te richten dat zij tijdens de keuring op de keurtafel een uitgesproken showhouding aannemen. De stand van het lichaam is gedurende langere tijd fier, rechtopstaand. De vogel toont een rustig voorkomen, de kop iets omhoog, de rug en staart vormen één lijn. In zo'n situatie zal aan de rubriek houding 9 pnt. worden toegekend. Nu ligt

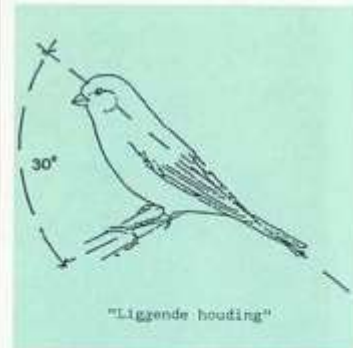
het voor de hand te denken dat door wat africhten dit extra punt wel even binnengehaald kan worden. Het africhten van een kleurkanarie, op wat voor wijze dan ook, heeft alleen kans van slagen als de vogel van nature een kalm karakter heeft. We kunnen hierop enige invloed uitoefenen door de oude en jonge vogels vertrouwd te maken met de omgeving en met onszelf als hun verzorger.

Vogels die van nature een nerveuze aard hebben, hebben meestal ook een onrustig karakter. Dit is al in de broedkooi (te laat) waar te nemen. Bij het minste of geringste vliegen ze op, gooien eieren of jongen uit het nest of blijven te lang van het nest af. Het spreekt vanzelf dat we dergelijke vogels niet gebruiken als fokvogel.

Niet iedere fokvogel is een tentoonstellingsvogel en omgekeerd geldt dit ook. Het kan dus zijn dat een vogel met een onrustig karakter toch wel een goede kleur heeft. Tijdens de keuring geldt dat de kleur los staat van de houding. Een van nature nerveuze, onrustige vogel zal in de tentoonstellingskooi geen of onvoldoende houding aannemen. Als ze al stil op een zitstok zitten, zien we vaak een "liggende" houding waarbij de stand van het lichaam ten opzichte van de zitstok 30 graden of minder is. In een ander geval zit zo'n vogel konstant op

de bodem of hangt tegen de tralies. Dergelijke vogels krijgen 7 pnt. voor houding maar het is niet uitgesloten dat ook in de rubriek kleur moet worden bestraft omdat op zo'n manier de kleur voor de borst niet is waar te nemen.

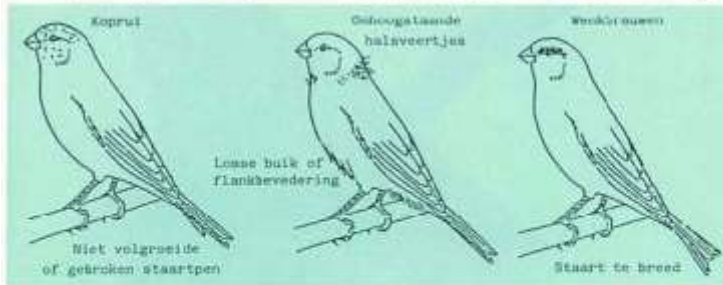
Samenvattend:

Willen wij tijdens een keuring de praktisch maximale punten halen op het kenmerk houding dan zullen we in de eerste plaats een vogelbestand op moeten bouwen bestaande uit vogels met een rustig karakter. Daarnaast moet tijd worden besteed aan het africhten van deze vogels door ze een showhouding aan te leren. Onrustige, wilde vogels sturen we niet naar een tentoonstelling. Het loont zelfs de moeite dergelijke vogels streng te selecteren of fokcapaciteiten en eens na te gaan hoe het broedseizoen van zo'n vogel verloopt. Is dat niet goed, dan niet verder mee door gaan.

Bevedering:

Het theoretisch maximum is 15 pnt., het praktisch maximum is 13 pnt. ook al wordt in de standaardseisen het getal 14 genoemd. De bevedering van een kleurkanarie moet zacht, dicht en glanzend zijn maar ook glad en aaneengesloten gedragen worden. De kwaliteit van de bevedering wordt daarnaast mede bepaald door het kleurtype van de vogel. Een intensieve vogel mag geen te dunne bevedering hebben, een schimmelvogel mag geen te lange bevedering hebben. Er zijn veel

bevederingsfouten vast te stellen en in het algemeen kan worden gesteld dat veel bevederingsfouten erfelijk zijn. Voorbeelden zijn: omhoogstaande halsveertjes, losse borstbevedering, losse buk of flanktekening, wenkbrauwen, staart te breed enz.. Allemaal fouten die we toch wel door selectie kunnen verbeteren. Vooral losse bevedering is vaak het gevolg van verkeerd samengestelde fokparen. Een te ver doorgevoerde kweek met schimmelvogels (b.v. zalm x zalm) leidt vaak tot dergelijke uitwassen. Door gebruik te maken van een kortbevederde partner lossen we dit weer op. Als tijdens de keuring bevederingsfouten worden vastgesteld dan zal aan deze rubriek geen 13 maar 12 of minder punten worden toegekend.

Aan het eind van het broedseizoen is aan een erfelijke bevederingsfout niets meer te doen. Is een fout storend aanwezig dan zal dat tijdens een keuring leiden tot puntenverlies. Is een fout minder ernstig dan wil het nog wel eens voorkomen dat de keurmeester een waarschuwing op de keurlijst plaatst. Uit eigen ervaring kan ik evenwel zeggen dat buitenlandse keurmeesters dit niet doen en vogels met maar het geringste bevederingsfoutje uitschakelen voor het in aanmerking komen van een prijs. Er zijn ook bevederingsfouten die het gevolg zijn van oorzaken van buiten af. Wat vooral voorkomt zijn gebroken vleugel- en staartpenen. Ook het ontbreken van, of nog onvolgroeide penen zijn bevederingsfouten. Zij zullen steeds oorzaak zijn van puntenverlies. Dit is jammer want vaak kan hier iets aan gedaan worden als de vogels maar regelmatig worden geobserveerd en zondig tijdig in een tentoonstellingskool worden geplaatst.

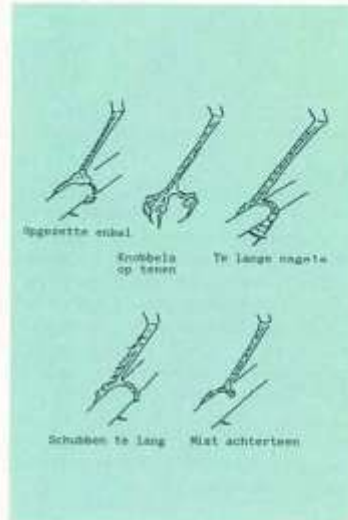
Samenvattend:

Als we streven naar het behalen van een zo'n hoog mogelijk puntenaantal tijdens een keuring, moeten we ook veel

zorg en aandacht besteden aan de bevedering. Bevederingsfouten en of het niet volledig en onbeschadigd zijn van de bevedering leidt tot puntenaftrek. Veelal kan dit toch worden voorkomen.

Conditie:

Het theoretisch maximum is 5 pnt., het praktisch maximum is 4 pnt. Onder conditie verstaan we de vitaliteit van de vogel; een schone bevedering en hoorndelen. Daarnaast mag de vogel niet beschadigd zijn. Alle beschadigingen en misvormingen aan het lichaam, met uitzondering van de fouten aan de bevedering, worden in deze rubriek bestraft. Voorbeelden zijn: toestand van de pootjes, ontbreken of te lange nagels, lumps, haaksnavel, verwondingen

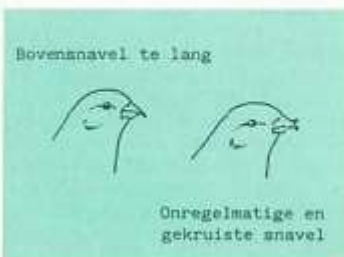
Tenslotte:

Het doel van iedere liefhebber, die vogels ter keuring aanbiedt, is het behalen van een zo'n hoog mogelijk puntenaantal. Niet altijd heeft de inzender greep op alle kenmerken van de kleurkanarie. Zo eenvoudig is het kweken van deze vogels nu ook weer niet. Door gericht fokken kan de kleur van de vogel gebracht worden naar het ideaalbeeld van de standardeisen. De eisen die aan de secundaire kenmerken worden gesteld zijn ook van dien aard dat iedere kleurkanariëkweker met weinig meer moeite vogels kan fokken die ook hieraan voldoen. Maar dit eist wat meer aandacht aan deze kenmerken dan er tot nu toe aan besteed is.

Zoals aan het begin van deze serie reeds opgemerkt is zullen de keurmeesters van kleurkanaries komend seizoen weer streng letten op de secundaire kenmerken. Wees hun een slag voor door nu reeds hierop te selecteren. Het doel is te komen tot een verbetering en ook een instandhouding van de kwaliteit van de secundaire kenmerken en daarmee de kwaliteit van de Nederlandse kleurkanarie opdat wij in de toekomst ons probleemloos kunnen meten met de vogels van buitenlandse liefhebbers.

De Technische Commissie Kleur- en postuurkanaries
H.K. van der Wal

enz. Het moet niet nodig zijn dat de keurmeester tijdens de keuring in deze rubriek puntenaftrek moet geven. Doet deze situatie zich wel voor dan getuigt dit een beetje van slecht vakmanschap van de kweker. Nog te vaak stelt een keurmeester vast dat een vogel een nagel of zelfs een hele teen mist, terwijl de eigenaar van de vogel dit nog nooit gezien heeft. Ook komt het veel voor dat de vogel zich in de tentoonstellingskool verwond omdat er sprake is van een onvoldoend africhten en een wild en nerveus karakter (zie houding). Dit kan op eenvoudige wijze worden voorkomen door tijdig een vogel gereed te maken voor de keuring.

De Zwartborst in grijs en bruin.

Inleiding.

De zwartborstmutatie veroorzaakt van alle mutaties het grootste aantal veranderingen ten opzichte van de normaalserie. Hierdoor is deze mutant één van de lastigste uit het vraagprogramma. Maar daarin ligt dan meteen een geweldige uitdaging om hem toch goed op de tentoonstellingen te brengen. We geven in dit artikel een overzicht van alle bijzondere zwartborstkenmerken en veel voorkomende fouten, gaan even in op de vererving en geven ten slotte enkele kweektips.

Zwartborstkenmerken.

Allereerst nemen we de kenmerken bij de mannen:

Zwarte borst.

Het meest opvallend is de gewijzigde borsttekening. De zwarte borstband loopt uit naar boven toe. In het meest ideale geval kleurt het zwart door tot aan de ondersnavel. Dit is echter een zeer lastig te realiseren eis. Toch is door een gerichte kweek dit punt de laatste jaren sterk verbeterd. Wij zijn daarom van mening dat de in de standaard geëiste minimumbreedte van 10 mm inmiddels uitgebreid mag worden tot 15 mm. De eis voor de borst wordt dan: zwart (bij grijs) of zwartbruin (bij bruin), breedte borstband minimaal 15 mm met daarboven iets gepareld tot aan de ondersnavel.

Flanktekening.

De stipjes in de flank zijn niet meer rond, maar ovaal. Dit kan zelfs uitlopen tot een streepvorm. De flank mag maximaal voor de helft wit zijn. Maakt het wit meer dan 50% van de flank uit, dan zal de keurmeester dit straffen. Het bruin mag wel overheersen, maar de vorm van de stippen moet ovaal zijn. We zien soms zwartborsten met een "normale" flanktekening. De standaard laat dit echter niet toe en ook hiervoor zal de keurmeester punten in mindering brengen.

Wangvlek.

De wangvlek vloeit naar boven en achteren uit over kop en nek. Hoe meer dit uitlopen plaatsvindt, hoe beter het is.

In de ideale vorm zullen kop en nek geheel oranjebruin zijn. Bij de zwartborst grijs en bruin is dit tot nu toe niet gerealiseerd, maar in combinaties met de oranjeborst en de blackface al wel. Ook bij grijs en bruin moeten we dus door-

Daarom wordt momenteel wel gediscussieerd over invoering van de benaming "gezoomd" voor zwartborst.

Bij mannen en poppen zijn de volgende kenmerken gewijzigd:

kweken tot de kop tenslotte geheel oranjebruin is.

Rug/vleugeldekk.

De vleugeldekkveren en de vleugelpennen moeten een scherpe kastanjebruin/witte omzoming tonen. Naar de buitenste vleugelpennen toe zal deze omzoming afnemen, maar er moet gestreefd worden naar een maximale omzoming van alle vleugelveren. De omzoming is een kenmerk dat bij alle zwartborsten zichtbaar moet zijn.

Staarttekening.

De "normale" bloktekening in de dwarsrichting van de staart is verdwenen. Hiervoor in de plaats is een lengtestreep-tekening gekomen, die aan het eind een ovaal kan laten zien. De broekbevedering die aansluit aan de zijkant van de staart heeft niet de zwarte veervelden die bij de normaalserie wel aanwezig zijn. De stuit- en broekbevedering toont daardoor een vrijwel egale crèmewitte kleur.

R A V I N K E N

Oogstreep. De oogstreep moet volledig ontbreken. Sommige zwartborsten, vooral in de grijsserie, hebben een lichte oogstreep. Dit is echter een fout, die de keurmeester ook zal straffen.

Snavelstreep. De snavelstreep is veel zwaarder aanwezig dan bij de normaalserie en moet doorlopen rond de bovensnavel.

geëist, dezelfde kleur die ook bij de normaal bruine gevraagd wordt. In de praktijk blijkt deze kleurdlepte moeilijk haalbaar en veel zwartborst bruinen tonen een veel te lichtgekleurd onderlijf, tot bijna wit toe.

Formaat. Gebleken is dat wanneer meerdere generaties achter elkaar zwartborst x zwartborst gekweekt wordt,

vogel te zien is: een zwakke oogstreep, een onregelmatige staarttekening, uitvloeïende wangvlekken, een niet geheel ronde stiptekening in de flanken en een lichte vleugelomzoming. Het is echter **niet altijd** waar dat vogels die één of meerdere van deze kenmerken tonen **dus** split zijn voor zwartborst.

Kweektips.

Uit het voorgaande zal duidelijk zijn dat maar weinig zwartborsten aan **alle** eisen kunnen voldoen. Het samenstellen van een ideaal kweekkoppel is daarom vrijwel onhaalbaar. Bij het vormen van de paren moet we dus proberen de juiste kenmerken bij **minstens** één van de partners te vinden. Zorg hierbij dat in ieder geval één van de vogels van goed formaat is, bij voorkeur de pop. Gebruik hiervoor zo nodig een splitvogel. Dit geeft U de mogelijkheid om de man streng te selecteren op kleur- en tekeningseisen. Belangrijk is ook om te weten welke eigenschappen in de "familie" voorkomen. Het besit weet U dit natuurlijk van uw eigen vogels. Wanneer u vogels moet aanschaffen, doe dit dan bij een kweker die u over de mogelijke erfelijke eigenschappen voldoende kan informeren. Samen kunt u dan zoeken naar vogels die eigenschappen kunnen inbrengen die in uw eigen stam ontbreken. Wanneer alle zwartborstkwekers deze gerichte aanpak volgen, is het mogelijk het totale zwartborstbestand snel te verbeteren, wat vervolgens ook weer ten goede kan komen van nieuwe mutatiecombinaties (bijv. met blackface of zwartwang).

Samenvatting.

Het kweken van zwartborsten is door de vele afwijkende factoren een grote uitdaging. Toch verdient deze mutatie de nodige aandacht, ook al vanwege mogelijke combinaties met nieuwe mutaties. Bij het samenstellen van kweekkoppels moeten alle kenmerken in de combinatie aanwezig zijn. Een goede kennis van de "familie-eigenschappen" is daarvoor van groot belang. Besteedt bij de toch al lastige selectie ook aandacht aan het formaat, zo nodig door splitvogels te gebruiken.

Wij wensen U veel succes.

Technische commissie Speciaalclub Zebra vinken

Foto's: Ton de Bruijn.

Veel voorkomende fouten.

Enkele fouten zijn hiervoor reeds genoemd bij de behandeling van de zwartborstkenmerken. Daarnaast moeten we op de volgende punten letten:

Onderlijf. Een lastig punt bij de zwartborst is de kleur van het onderlijf. Bij de zwartborst grijze is de crémewitte kleur nog redelijk gemakkelijk te bereiken. Bij de zwartborst bruine echter, wordt een zo donker mogelijk crème onderlijf

het formaat sterk terug kan lopen. Het is dus zaak om tijdig vogels van een goed formaat uit de normaalserie in te kweken.

Vererving. De zwartborstfactor vererft autosomaal recessief. Bij zowel mannen als poppen moet deze factor dus dubbel aanwezig zijn om zich volledig te kunnen tonen. Is de zwartborstfactor enkel aanwezig, dan is de vogel split voor zwartborst, wat heel vaak aan een

Wat lezers schrijven

Pigmenteisen

Met veel belangstelling heb ik vorige maand de reactie op mijn artikel "Pigmenteisen bij gepigmenteerde mozaïeken" gelezen. Zulke reacties bewijzen dat men erg serieus met de vogelhobby bezig is en ook nadenkt over de verschillende stellingen en zaken onze vogels aangaande.

Ik ben het volkomen eens dat wij inderdaad moeten trachten de vogels naar de standardeisen te kweken en niet andersom. Sterker nog, persoonlijk vind ik dat de eisen welke er aan de vogels gesteld worden best wel iets verder mogen liggen dan dat wat er in de praktijk haalbaar is, op die manier blijven wij streven naar dit ideaalbeeld, immers het is waar, wij weten niet of het ideaalbeeld van vandaag ook het ideaalbeeld van morgen zal zijn. Ondanks dit blijf ik toch bij mijn stelling dat wij het maximaal haalbare moeten vragen en niet het onmogelijke. Schrijver zegt dat wij de standaard niet moeten schrijven naar de vogels, maar de vogels moeten kweken naar de standaard, iets wat ik dus ook vind en zeg dat wat nu niet haalbaar is misschien in de toekomst wel haalbaar is en ik haal hierbij de mozaïek oranje-roodbruin als voorbeeld aan. Daar waar nu bruin moet zitten kan het niet tegelijkertijd kleurloos zijn, dit geldt nu maar ook in de toekomst. Twee zaken als kleur en kleurloosheid op één plaats zal nimmer kunnen, nu niet en in de toekomst niet. Hier zou de standaard m.i. aangepast moeten worden, dan wel men vraagt volbruin en laat de zilversluiser voor wat deze is, dan wel men verlangt een zilversluiser en neemt dan genoegen met een duidelijke mindere hoeveelheid bruinbezit.

Om het pleidooi te verduidelijken haalt schrijver het voorbeeld aan van de strogele vogels en zegt dat ook bij deze vogels het onmogelijke wordt gevraagd en tracht dit te bewijzen door er op te

wijzen dat er geen strogele topvogels meer zijn. Welnu, naar mijn persoonlijke mening zijn er nog wel topvogels in het strogeel, niet veel dat geef ik toe, maar ze zijn er, als U het tenminste met mij eens bent dat een vogel van 90 punten een topvogel is. Dat er maar zo weinig strogele topvogels zijn heeft volgens mij echter niets te maken met de standardeisen welke voor deze vogels te streng zouden zijn. Dat wat de standaard vraagt van de strogele is haalbaar, dat er echter zo weinig goede strogele vogels zijn hebben wij zelf in de hand gewerkt, en ik zal trachten uit te leggen hoe dat is gegaan. In de eerste plaats zijn er weinig (zeer ervaren) kwekers welke zich toeleggen op deze kweekrichting, een enkeling daargelaten. In de tweede plaats is er, en wordt er nog steeds, getracht van twee walletjes te snoepen, men tracht niet één maar twee kleurslagen uit één ouderkoppel te halen. De strogele moet een zachte (enkelvoudige) gele kleur bezitten, wat men steeds heeft geprobeerd is om én strogele én goudgele uit één koppel te halen, hiervoor zijn er nog maar weinig strogele overgebleven welke die enkelvoudige geelfactor bezitten. Hetzelfde is gebeurd met de citroengele, ook deze zijn nog nauwelijks voorhanden en ook hier weer is getracht om een goede goudgele en goede citroengele te verkrijgen. Men kan, in het geval van de strogele en de citroengele, rustig zeggen dat het voortdurend kruisen van strogeel-goudgeel en citroengeel er voor heeft gezorgd dat beide kleurslagen bijna geheel zijn verdwenen, er zijn er nog enkele. Zaak is nu dat ervaren liefhebbers serieus met deze vogels gaan kweken en dan ook natuurlijk per kleurslag, zodat er geen vermenging komt. Ik ben er van overtuigd dat indien dit gebeurt door ervaren en vooral serieuze kwekers, zowel de stro als de citroengele weer als topvogels terugkomen, zonder dat hiervoor de standaard

aangepast wordt. Tot zover mijn visie over e.e.a rest mij nog het laatste puntje de "motivatie". Als U als liefhebber de met name grote wedstrijden bezoekt, dan zal het U waarschijnlijk zijn opgevallen dat het aantal ingezonden mozaïeken in stijgende lijn is. Alle kleurslagen binnen deze hoofdgroep worden op steeds grotere schaal gekweekt en ook ingezonden, met uitzondering van de mozaïek or. roodbruin, deze blijft op een beperkt aantal steken. De oorzaak; waarschijnlijk zijn de liefhebbers er van doordrongen dat zij met een kleurslag kweken waarbij het gevraagde niet haalbaar is en zijn zij er dientengevolge mee gestopt. Het werken met iets wat afsluit niet haalbaar is demotiveert namelijk. Dat er toch enkele liefhebbers zijn welke met deze kleurslag doorkweken, zoals ondergetekende, worden waarschijnlijk gemotiveerd door de stille hoop dat de standaard ooit zal worden aangepast en het gevraagde haalbaar zal zijn.

A. v. Barreveld.

Papieren selectie

In ons vorige artikel hebben we uitgebreid gesproken over de administratieve zaken tijdens de kweek, heel speciaal over de gegevens van de oudervogels. Alvorens over de jonge vogels te beginnen, willen we toch eerst een aantal praktische tips geven die u in acht dient te nemen vóór de aanvang van de kweek.

- Plaats de mannen vier tot vijf weken voor de kweekperiode in de broedafdeling om in broedconditie te komen.
- Mannen en poppen in deze periode vier à vijf weken voor de kweek wennen aan het voer dat u van plan bent te geven tijdens de kweek. Zorg dat de vogels, vooral de poppen, wat aan de vette kant zijn. Er volgt namelijk nu een periode waarin veel van hun gevraagd wordt.

- Geef veel afwisselend voer; een goede zaadmengeling als basis een goed eivoer dat u in andere jaren goed bevallen is en waarvan u weet dat ze het goed voeren, elke dag, het liefst in de middaguren, wat groenvoer en elke dag vers water. Doorlopend zorgen voor grit vermengd met maagkiezel voor de voedselvertering. Het zand op de bodem is onvoldoende om op te nemen, de vogels moeten maagkiezel hebben om de zaden in de maag te kunnen malen.

- Voer op vaste tijden vooral in de periode vóór de kweek. Zorg er vooral voor dat de vogels in de morgen en avonduren eivoer ter beschikking hebben. De jongen gaan het liefst met een volle buik slapen en hebben 's morgens graag een goed ontbijt.

- Verandertijdens de kweekperiode niets aan de samenstelling van

het voer. Blijf bij de eenmaal ingeslagen weg, ook al verspeelt u een nestje jongen om welke reden dan ook. Verander zeker niet het eivoer, het duurt gegarandeerd een hele poos voordat

de ouders aan het nieuw verstrekte voer gewend zijn.

Als er jongen zijn de hoeveelheid zachtvoer (eivoer) per dag het liefst, indien mogelijk, in vijf porties aanbieden. Vers voer wordt onmiddellijk opgenomen en er wordt goed gevoerd. Wanneer het voer een tijdlang heeft gestaan en uitgedroogd is, wordt er niet meer van gegeten en dus ook niet meer van gevoerd.

Zorg voor rust in uw kweekhok.

Wanneer nu een succesvolle kweek is ingezet, begint ook voor de jonge vogels de administratie vanaf het moment dat ze geboren worden.

- U noteert hoe de jongen geboren worden; is de huidskleur goed, is er voldoende dons, zijn de vogels groot genoeg of zijn ze erg klein? In het algemeen noteert u uw algemene indruk van dit nestje in vergelijking met de andere nesten.

- Let eens op bij het voeren. Sperrren de jongen voldoende of zijn het steeds dezelfde die het eerst hun bekje vol hebben. Als dat laatste het geval is zult u na enkele dagen zeker achterblijvers in het nest vinden.

- Op welke dag kunnen de jongen geringd worden en kunt u ze allemaal tegelijk ringen.

- Eenmaal geringd, kunt u elke vogel apart observeren. U noteert alles wat u opvalt; worden ze uit het nest gegooid en welke vogel is steeds de dupe, welke vogels hebben een groeiachterstand,

welke vogels worden slecht gevoerd of iedere keer als laatste, welke komen te vroeg uit het nest? enz..

- Let na 7 à 8 dagen op de veerontwikkeling. De schimmelvogels zullen als eerste vol in de veren komen. De intensieve blijven wat langer "kaal". Maak een aantekening van welke vogels u denkt dat het volledige intensieven worden.

- Wanneer kunt u de vogels zelfstandig in de babykool plaatsen? Het is raadzaam in het begin een goedvoerende man bij deze jongen te zetten. Als u ziet dat ze vaak en voldoende eten zet u deze man terug naar de pop of apart in een mannenkooitje.

Als uw vogels zelfstandig zijn begint de eerste selectie van de jongen. Vogels die u niet bevallen of die tijdens het groeiproces problemen gaven, gaat u nu uitslecteren. Het heeft voor deze vogels geen zin ze langer dan nodig is in uw hok te voeren.

Welke vogels worden er reeds in een vroeg stadium uitgehaald?

- Alle vogels die bontvorming vertonen. Controleer niet alleen op de bontvorming die zo zichtbaar is, maar ook de hoorn delen (snavel en pootjes) en ook de onderdons vooral om de dijen.

- Alle vogels die bevederingstouten vertonen. Wij denken hier bijvoorbeeld aan het aantal pennen (vleugelpennen 18 en 12 staartpennen). Let op vervormingen bij de implant, het bekende putje in

RIEKWEEK DEEL 3

Door: Th. Bruynaers en L. Meulemans.

de rug, dat in een vroeg stadium al reeds zichtbaar is. Let op gekantelde penningen in vleugel en/of staart. Zijn er bloedpenningen? Veel van deze storingen zijn erfelijk en het is dus zaak deze tijdig op te merken. Let ook goed op of deze afwijkingen bij een bepaalde man voorkomen, zeker als u deze man bij meerdere poppen gebruikt. Vindt u deze storingen bij poppen die dezelfde man hebben gehad dan moet u eens nagaan of u deze man nog wel gebruikt in de tweede ronde. Komt het bij één van de popjes voor dan moet u beoordelen of u deze pop nog verder laat broeden. Misschien heeft u een beter reservepopje. Oordeel echter niet te vroeg. Noteer wel alle gegevens, want die heeft u bij de grote selectie in september weer nodig. Het zal duidelijk zijn dat u dan een betere en duidelijker conclusie kunt trekken uit de geregistreerde gegevens.

- Alle vogels die problemen gaan geven als ze van de ouders zijn weggehaald. Deze problemen kunnen zijn: blijven vragen om gevoerd te worden als u er nog een man bij heeft zitten. Welke vogels komen nooit of slechts zelden op een wat hoger geplaatste zitstok? Welke vogels zitten steeds lusteloos te kijken? Welke zijn steeds de dupe van verpenningen vaak tot bloedens toe? U kunt er van op aan dat dit de zwakste zijn. Deze moeten het liefst zo snel mogelijk bij de bonte geplaatst worden en in een vroeg stadium naar een kooi bij de handelaar verhuizen.

Tot zover over de eerste selectie. Het lijkt een heel karwei, maar voor de liefhebber die veel in de kooi komt en vaak observeert een kleinigheid. Heeft u op een bepaald moment weinig tijd dan is een korte aantekening voldoende. In de avonden, wanneer er meer tijd is, kunt u dan alles verder uitwerken. Het zal u dan meer vreugde geven als een televisieprogramma waar u toch al niet naar wilt kijken. U zult merken dat het steeds gemakkelijker gaat. Elk nieuw kweekseizoen gaat het sneller, omdat het een vast patroon wordt. Na het voeren van uw vogels even rustig gaan zitten en u weet niet wat u allemaal te zien krijgt. Als u zo werkt zult u na een aantal jaren een zeer homogene groep vogels in uw hokken hebben die in volgende broedperioden zullen zorgen voor goede en vele nakomelingen. Een ander voordeel is dat u zich op deze manier blijft dwingen te kijken op een zeer kritische manier. Hoe kritischer u wordt, hoe minder problemen van het begin zullen overblijven. De broedresultaten zullen jaarlijks beter worden, de kwaliteit van uw vogels zal naar een hoger peil gaan en de tentoonstellingsuitslagen zullen u positief verrassen. Dat is toch wat iedere kweker nastreeft en als dat lukt, zal de hobby voor u steeds aantrekkelijker worden.

KALENDER 1991

DE MALACHIET IJSVOGEL

De afbeelding op het kalenderblad is zo duidelijk, dat ik geen signalement van de vogel hoef te vermelden. Wellicht vraagt u zich af waar die "vreemde" naam vandaan komt. Smpel I Malachiet is donkergroen gekleurd verweerd kopererts en daar is de naam van afgeleid. Men spreekt ook wel van malachietgroen. De malachiet ijsvogel behoort tot de kleinere soorten. Hij heeft een lengte van circa 14 cm en dat is met inbegrip van de bijna 4 cm lange snavel. Hij komt in vrijwel geheel Afrika bezuiden de Sahara voor. In Zuid Afrika kent men deze vogel onder de naam "kuifkopvisvanger". Dit ijsvogeltje geeft de voorkeur aan niet te snel stromende wahoogstensteren met een begroeiing van riet en andere waterplanten. Hij voedt zich met kleine visjes, libellen en hun larven, kikkervisjes en tal van andere waterdierpjes. Om deze te bemachtigen zit hij op geringe hoogte boven het water, roerloos; hoogstens "rukt" hij even met de kop. Als de ijsvogel bijvoorbeeld een visje heeft bemachtigd, dan vliegt hij terug naar de plek waar hij zat en "hamert" de prooi dood door hem tegen de harde zitplaats te slaan en verorbert deze vervolgens, de kop gaat het eerst naar binnen. Om te broeden zoeken de vogels een vrij steile oever van een rivier of meer en graven daarin een soort tunnel van 50 tot 100 cm lengte. Aan het eind ervan bevindt zich de eigenlijke nestkamer, waar de drie tot vier glanzend witte eitjes worden gelegd. Zindelijk zijn deze vogels allerminst. De uitgebrachte visgraten en andere ongerechtigheden worden niet verwijderd. U hoeft dan ook maar aan de nestingang te ruiken om aan de weet te komen of het nest inderdaad bewoond is. Deze vogeltjes zien men dan ook vaak, als ze uit de tunnel komen vliegen, een duik nemen om zich van het vuil, dat aan de veren is gekleefd, te ontdoen. De roep van deze ijsvogels is een schril "pieiep-pieiep" of "sieiek-sieiek". In de broedtijd wordt ook wel eens een zwak "gezag" gehoord. Ik kan u niet zeggen of de afgebeelde vogel een mannetje of een vrouwtje is; beide seksen zijn namelijk uitwendig identiek.

Meindert de jong

Voliere van de maand

Foto 1 en 2

Zo'n jaar geleden ben ik met vogels begonnen, in eerste instantie met een paar kanarie's en zebrevinken die ik kreeg van mijn buurman, deze heeft mij eigenlijk gestimuleerd om vogels te gaan houden. Wij hadden een kippenhokje met ren en deze is goed van model om daarin vogels te houden. Eerst thuis overlegd of het goed was en mijn ouders gingen akkoord onder de voorwaarde dat ik de vogels goed zou verzorgen. Dat is voor mij geen probleem dacht ik, dus doorzetten. Het hele verblijf werd grondig schoongemaakt en ontsmet. Daarna een luikje boven in de buitenwand, verschillende stokken aangebracht, binnen en buiten, en zilverzand op de vloer. Er werd voer gehaald en in bakjes aan de wand gehangen, het drinkwater in een fonteinflasje. Toen de eerste vogels er in zaten voelde ik me de koning te rijk, mijn eerste eigen vogels!

De maten van de volière zijn: Nachthok 1,80 breed x 2,80 lang x 2,00 m hoog, de buitenvlucht is 1,80 m x 2,00 m en in dezelfde hoogte. Het geheel is met pannen bedekt, ook de buitenvlucht en loopt 30 cm schuin af. Het geheel is te betreden via de voer- en achterkant. Inmiddels ben ik lid geworden van de vogelvereniging "Kleur & Fleur" in Den Ham / Vroomshoop. Je krijgt dan een ledenlijst, een ringenbasteformulier, een lijst met de meest voorkomende ziekten en ongemakken bij vogels en wat je er aan kunt doen en een eigen clubblad

met informatie. Dan het maandblad Onze Vogels in kleur, dit is echt heel interessant. Je leest met veel plezier dat blad zo snel mogelijk helemaal door; doorgaan zo! Dan zie je bij de andere leden bijvoorbeeld hoe hun nachterblijven zijn ingedeeld, en krijg je ook goede adviezen. Je kunt dan alles veel beter overzien. Zo hebben mijn vader en ik de binnenwand verplaatst om ruimte te maken voor broedkooien. Dit zijn er inmiddels 6 van 40x40x40cm. Het totale nachthok is nu ook goed geïsoleerd met 3 cm glaswol en bekleed met natgemaakt hardboard. Een raam extra aangebracht en de hele ruimte wit geschilderd. De vogelsoorten zijn nog uitgebreid met gouds, spitsstaart-amadines en witte kanaries.

Er is TL verlichting aangebracht. De verlichting werd geschakeld met de klok die wij op de winkelverlichting gebruiken, maar daar is door een mislukte kweekseizoen verandering ingebracht. Het is nu met een eigen in te stellen klok goed te regelen. De warmte wordt geregeld door een ventilatorkacheltje.

Inmiddels heb ik een keer deelgenomen aan een onderlinge TT. De resultaten waren nog niet zo geweldig, maar ik hoop door deze ervaringen wijs te worden en de hobby nog lang en met goed kweek en TT-resultaat te mogen voortzetten.

Robert Wemekamp

Foto 3 en 4

Al jaren ben ik een groot liefhebber van vogels. Ik begon alweer lang geleden met het houden van kanarie's en een paar fazantien, maar door mijn werk en verscheidene malen verhuizen viel de hobby geheel in het niet. Na zo'n 23 jaar hebben wij onze vaste stek gevonden, maar mijn hobby werd nog niks totdat ik afgekeurd werd i.v.m. mijn rug. In de zomer van 1985 kon ik een paar vogels overnemen van een kennis dus er moest een nachterblijf plus een buitenren gebouwd worden. Samen met mijn zonen begonnen wij met de bouw. Het gehele nachterblijf werd gesitueerd in een hoek van de schuur. De wanden, vloer en plafond bestonden uit binnendeuren waardoor er een knus en goed geïsoleerd verblijf ontstond van 2x2x2 meter (lxbxh). Na het witten konden de eerste vogels terecht. Een bastaard putter, een koppel kanarie's en een koppel groenlingen hadden het er blijkbaar goed naar de zin. Nu de buitenren nog 't geheel is klaar. De ren werd gebouwd van balkjes van 7x5 cm, de fundering van blokken van 50x10x30 cm (lxbxh). De afmeting van de ren 4x2x2 meter (lxbxh) was groot genoeg voor deze paar vogels. Na het geplastificeerde gaas aanbrengen was de ren klaar. De begroeiing, een paar dennen, gaf een goede beschutting voor de vogels. De groenlingen hadden al snel vier jongen die jammer genoeg niet door de jeugdruil kwamen. Langzamerhand ging ik over op wildzang. Een

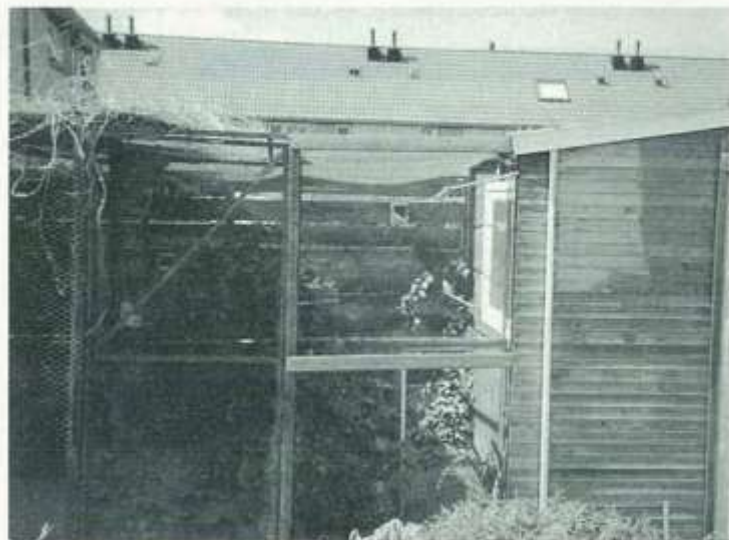

koppel nachtegale, zilveroornachttegale en roodkuif kardinalen waren voor mij een nieuw begin. Alleen al het fluiten van deze vogels was zeer mooi om te horen, maar ik wilde meer, namelijk kweken. Doordat alle vogels bij elkaar zaten, werd het kweken niks dus werden de buitenren en het nachtverblijf veranderd. Achter 't nachtverblijf werd een gedeelte bijgebouwd. De schuur is gelukkig groot genoeg, dus er kwamen 4 vluchten bij van 2,5x2x0,8 meter (lxbxh). Het oude nachtverblijf werd net zoals de buitenren in tweeën gedeeld. In 't gangpad werd een kachel geplaatst en het daglicht werd nagebootst door een grote TL bak. In elke vlucht werd een den geplaatst om de poppen af en toe rust te gunnen in de broedperiode. Het geheel werd afgesloten met glas zodat ik alle vluchten kan overzien zonder de vogels te storen. U ziet dat mijn vogelbestand geheel is veranderd, alsmede de ren en nachtverblijven. Met veel moeite heb ik deze koppels bij elkaar gekregen, ook dankzij de hulp van mijn zonen en de steun van mijn vrouw. Ik breng vele uren per dag door in de schuur en ik heb dit jaar al zes jongen van de roodkuif kardinalen en één jong van de groene kardinalen groot zien worden. De pop van de rode kardinaal zit momenteel op drie eieren en het koppel kanarie's brengt na drie jongen nu vijf jongen groot. Ik heb veel geleerd over deze hobby en ik hoop dat ik net als alle andere vogelliefhebbers dit nog lang mag doen.

H.Janssen, Doornenburg

Foto 5

E.H.Romp in Renswoude begint zijn verhaal over zijn voliëre óók met de complimenten voor het goed geillustreerde

eerde en zeer informatieve blad 'Onze Vogels' en eerlijk gezegd is dat best wel eens goed om te horen. Hij schrijft als volgt: Ik ben al zo'n vijf jaar bezig met de vogelliefhebberij waar ik ontzettend veel plezier aan beleef. Samen met mijn vrouw, die er inmiddels ook al heel wat uurtjes in heeft zitten, heb ik veel jongen op stok gekregen. Ik begon met een driehoekig hokje waar ik verschillende tropen in hield zoals Japanse meeuwtjes, zebra vinken, kanaries, wida's, blauwgrijs roodstaartje etc., maar de ruimte werd al gauw te klein. Toen we zijn verhuisd kwamen er ook mogelijkheden om een grotere voliëre te bouwen en zo ontstond er dan een vlucht van 4 m lang, 2 m breed en 2 m hoog met aansluitend een binnenverblijf van

1,60 m x 2 m vloeroppervlak waarin ik 16 broedkooien kon plaatsen en 3 kleine vluchtjes voor de jonge vogels kon situëren. Dit nacht of binnenverblijf was aanvankelijk gesitueerd in de schuur maar vanwege het ontbreken van een deugdelijke vloer hadden we daar veel last van muizen. Reden waarom er toen buiten de schuur een binnenruimte annex kweekruimte is gemaakt.